

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu
se primesc. Manuscripte
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colonă 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifa și invoială.
RECLAME pe pagina a 8-a o
seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 25)

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se pronunță la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80, etajiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 136.—Anul LXI.

Brașov, Duminică 21 Iunie (3 Iulie).

1898.

Și răutate și îngâmfare.

Alaltăeri s'a ținut în Deva con-
gregația comitatului Hunedóra, care
este unul dintre cele mai româ-
nesci între comitatele ardeleni și
ai căruia locuitorii români trec peste
90% din totalitatea populațiunii. E
decî de interes deosebit pentru noi
să mai arătăm din când în când,
cum se poartă stăpânitorii aceluia
comitat față de interesele poporului
nostru, căci decî acolo Români nu
întîmpină o tractare cătuși de cât
mai domolă și cuviincioasă, apoi cum
ar putea întîmpina în alte comitate,
unde elementul român nu-i tocmai
atît de numeros?

Este adevărat, că a mai umbla
să constați vitregitatea, cu care cei
dela administrațiile comitatelor îi
tractează pe Români, e lucru de pri-
sos. Dăr totuși se ivesc casuri, cari
arată în mod atît de bătător la
ochi de o parte răutatea, de alta
îngâmfarea administratorilor unguri,
încît merită a fi remarcate cel pu-
țin pentru istorie.

Astfel de casuri s'au ivit și în
congregația de alaltăeri a comitatu-
lui Hunedóra. De o parte veniseră
în discuțiune cauzele cător-va bise-
rici române din acel comitat, pen-
tru cari reprezentanțele comunelor
făcuseră nisce donațiuni; de alta o
hărtie a cetății libere reg. Arad,
prin care se cere, ca comitatul Hu-
nedórei să-și exprime „recunoștința,
devotamentul și stima față de hon-
veđii, cari au luptat în anii 1848—49“.

În ce privește cauza primă, lu-
crul s'a întîmpinat așa, că represen-
tanțele comunelor românesce Păclisa,
Hătegel și Livădeni au hotărît să
dăruiescă pentru biserică nisce obli-
gațiuni pentru despăgubirea regaliilor
și alte obligațiuni de-ale așa numi-
tului împrumut de stat. Răuvoitorii
Românilor însă au înaintat recurs

în contra acelor hotăriri și astfel
lucrul a venit la desbatere în con-
gregația.

Credeți dóră, că majoritatea
membrilor din congregația, pe care
o formează Ungurii, a sprijinit cauza
bisericilor românesce?

Dómne feresc! Nu vor nemeșii
unguri să lase bucățica din gură
odată cu capul, măcar-că numai pe
răpuși și-au împlântat colții în ea.

Se scie, ce mare jaf s'a făcut
cu averea foștilor iobagi români cu
ocasiunea despăgubirii regaliilor. Ca
să nu mai intrăm în alte amănunte,
vom reaminti numai, că după-ce la-
coma nobilime maghiară, sprijinită
de guvernul unguresc, fără nici un
titlu de drept a răpit din gura foș-
tilor iobagi jumătate din dreptul
trilunar de cărciumărit, ce era es-
clusiv al toștilor iobagi, veni în
1891 Curia din Peșta și printr'o de-
cisiune de-o ne mai pomenită vol-
niciă răpi din mîna foștilor iobagi
și restul de-a opta parte din drep-
tul de cărciumărit, ce li-a mai ră-
mas, declarându-l simplamente ca
avere comună, cu drept de-a se
lolosi și nemeșii de ea.

Va să dîcă obligațiunile, pe cari
reprezentanțele amintitelor comune
au hotărît să le dăruiescă bisericel-
or românesce au format proprietatea
privată a foștilor iobagi români și
numai printr'o volniciă au fost de-
cretate ca averi comunale.

Fiind acestea fôrte bine cunos-
cute membrilor maghiari ai congre-
gațiunii dela Hunedóra, de-ar fi
avut măcar cât de puțin simț de
bunăvoință față de Români, ar fi
trebit numai decît și fără nici o
vorbă să aprobe hotăririle aminti-
telor reprezentanțe comunale. Dăr
nu au făcut așa; ba comisiunea per-
manentă a venit chiar cu propu-
nerea, ca să nimicescă hotăririle
acelor reprezentanțe, va să dîcă să

nu se permită dăruirea acelor obli-
gațiuni pe sêma bisericilor româ-
nesci. Fiscalul comitatului nu s'a
genat să afirme chiar și aceea, că
congregația e datore să nimicescă
hotăririle comunelor amintite, de-
orece ministrul de interne a decis
încă de mult, că obligațiunile din
vorbă nu se pot înstrăina dela co-
mune.

Acêsta este o apucătură cinică,
sêu cânescă, cum s'ar dîce pe ro-
mânesce. Decî obligațiunile nu pot
fi instreinate dela comune, atunci
pentru ce a' fost instreinate în alte
multe sate din Ardeal, ale căror re-
prezentanțe au hotărît a se da obli-
gațiunile pe sêma scólelor unguresce,
a bisericilor unguresce, ba în alte
locuri s'au întrebuintat chiar pentru
formarea de bănci unguresce?

Reprezentanțele comunelor nu-
mai aceea pot ore hotări ce vré minis-
trul? Și congregațiile ore numai
aceea pot permite comunelor, ce se
hotăresce în interesul Ungurilor?
Români ore nu sunt și ei cetățeni
ai acestui stat, n'au și ei ore drep-
tul de-a dispune peste ceea ce este
al lor?

Și după o asemenea răutate do-
vedită față de populația română a
comitatului, aceeași comisiă perma-
nentă avu obrazul de a veni cu propu-
nerea, ca comitatul Hunedórei, un
comitat locuit aprópe numai de Ro-
mâni, să se alătore la adresa șovi-
niștilor jidano-maghiari dela Arad, ca
împreună cu ei „să-și exprime recu-
noștința, devotamentul și stima față
cu honveđii, cari au luptat în anii
1848—49“.

Etă îngâmfarea nemeșilor un-
guri dela Hunedóra în totă golăta-
tea ei! Nu le ajunge răutatea, mai
vine pe de-asupra și îngâmfarea pînă
la grêță, de-a demonstra în contra
Românilor, preținđend dela ei să-și
pună pîntenii la călcăie și împreună

cu ei să preamărescă memoria acelor
honveđi, cari au luptat în 1848 în
contra fraților și părinților noștri
credincioși patriei și tronului!

Etă oglinda răutății și îngâm-
fărei, ce caracterisază pe nemeșii
unguri în toate mișcărilor lor față de
Români. Ne pare bine, că cel puțin
n'au lipsit nici de astă-dată Români
harnici, cari în congregația de alal-
tăeri li-au spus pîntenaților dela Hu-
nedóra ceea ce li-se cuvine.

*Pentru ce a venit comisiunea mi-
nisterială la Brașov?* Fôia ungurescă
din loc, „Brassoi Lapok“, vorbind în nume-
rul său de ieri sêră despre comisiunea mi-
nisterială, ce a sosit la Brașov Merceura tre-
cută în cauza cercetării fondurilor, din cari
se susțin scólele medii române din loc, dîce
între altele: „Intru cât cercetarea (făcută de
comisiua ministerială) ar avé rezultate nefavo-
rabile pentru institut (gimnaziu), guvernul in-
strucțiunii publice este hotărît să închidă gim-
naziul superior gr. or. din Brașov“. Față cu
această afirmare a fôiei maghiare din loc,
d-l Molnar Viktor, președintele comisiunii,
ne face cunoscut, că a adresat numitei foi
pentru publicare o rectificare, pe care ne
rógă s'o luăm și noi la cunoștință. În această
rectificare se dîce, că observarea citatei
foi nu correspunde stărei actuale a lucru-
lui, „căci obiectul și scopul cercetării, ce
„se face actualmente, nu este alt-ceva, de-
cît simplamente de-a lămuri tóte împreju-
rările privitoare la ajutorul primit pînă acum
dela guvernul României și de-a constata esis-
tența acelor acte, la cari s'au obținut a se
„provoca din partea bisericelii pentru a justi-
fica subvențiunea, și mai departe a face un
„raport informativ guvernului instrucțiunii pu-
blice asupra raporturilor de avere ale biseri-
celor, cari susțin scólele“.

De-odată cu acestea amintim, că co-
misiunea constă din 7 persoane. Anume
d-nii: Molnar Viktor, consilier ministerial
de secțiă, ca președinte; vice-spanul din
loc Fr. Jekel (fișpanul nefind actualmente
acasă); Jancsó Benedek și Kunca Ignác,
directori supremi de scóla; Mayr Aurel,
profesor universitar în Budapesta; Chopey
Lászlo, profesor de scóle medii și Hobian,
comptabil în ministerul de finace.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Invățăminte

din viața Metropolitului
Andrei Șaguna.

Vorbire destinată a se ține Duminică în 14 Iunie
v. 1898 la adunarea generală a despărțământului
I. al „Asociațiunii pentru literatura română și
cultura poporului român“.

„Poporul, care scie să-și respec-
teze și să onoreze pe ómenii săi mari,
este un popor matur și vrednic de
stimă. Un astfel de popor va învinge
tóte greutățile și-și va ajunge mai
curînd ori mai tîrziu scopul dorit;
un astfel de popor poartă în sufletul
și în inima lui tóte trăsăturile emi-
nente ale ómenilor mari, — puterea
și virtutea lor. E'r ceea-ce trăscesc
în sufletul și în inima unui popor,
aceea însuși Dumneđeu, căruia ni-
menî nu 'i-se póte opune, o face să
trêcă în viața lui și o transformă
în salutare și libertate.“

(Episc. Ios. G. Strossmayer la jub. lui Palacky).

Cuvintele acestea, adresate ina-
inte cu câte-va zile de un venerabil
prelat fruntașilor cehi cu prilejul
serbării de 100 ani dela nascerea

vestitului istoric și politic Francisc
Palacky, stau inaintea ochilor mei
sufletesci astăzi, când o parte însem-
nată a poporului nostru serbeză adu-
cerea aminte de acel mare bărbat,
dela mórtea căruia se împlinesc peste
două zile 25 de ani; astăzi, când
un nume scump tuturor Românilor,
și cu deosebire celor mai strîns le-
gați de biserică răsăritenă, se ros-
tesce cu evlavie în tóte părțile țerii,
când mi și sute de mi de inimă ro-
mânesce se îndreptă pline de recu-
noștință cătră mărêța figură, care a
împodobit mai bine de un pătrar de
véc istoria noastră, a Românilor de
dincóce de munți, și care, deși tru-
pesce s'a depărtat din mijlocul nos-
tru acum 25 ani, prin marele său
spirit trăiesce încă și astăzi între
noi și va trăi încă multă vreme, —
va trăi, după a mea credință, pînă
când pe aceste plaiuri va mai rêsuna
dulcea limbă românescă, pînă când
conștiința națională va licări încă în
sufletul poporului nostru; cu un cu-
vînt: pînă când Românul va fi și
se va mărturisi Român în acêstă
țéră.

Da, domnilor și fraților, recu-
noștința față cu ómenii mari și plini

de merite este una din cele dintăi
datorințe ale fiă-cărui popor, în toc-
mai cum recunoștința față cu bine-
făcătorii săi este datorința ori și că-
rui om, care ține la demnitatea sa
și care în adevăr voesc să trêcă de
om cult și vrednic de stimă. Lipsa
de recunoștință, nemulțămirea, uită-
rea bunătăților primite este o pată
atât pe fruntea ómenilor singuratici,
cât și a popórelor; e semnul lipsei
de inimă, lipsei de cultură, lipsei de
caracter. Popórele, care se fac vi-
novate de acest mare păcat, nu sunt
vrednice de bărbății mari, pe cari
'i-au avut și cari s'au străduit pen-
tru ele, nu sunt vrednice să trêscă
în mijlocul celorlalte popóre, nu sunt
vrednice de libertate, ci sunt menite
robiei și peirei.

Condus de asemenea vederi, am
cređut, că nu voi face un lucru
nepotrivit, decî imi voi lua îndră-
nelă să rostesc în mijlocul acestei
onorate adunări câte-va cuvinte des-
pre bărbatul, de care am făcut amîn-
tirea mai 'nainte și al căruia nume
cunoșceți cu toții; decî voi încerca
să Vê atrag și eu pentru câte-va
minute privirile D-Vóstră asupra mă-
reței figurii a nemuritorului Archie-

piscop și Metropolit Andrei Șaguna,
dela mórtea căruia se va împlini
poimîne un pătrar de véc.

Mé simt cu atît mai îndreptățit
a face lucrul acesta, de-orece Șa-
guna a fost unul din urzitorii Asocia-
țiunii noastre, din care acest des-
părțământ, în numele căruia ne-am
adunat astăzi aici, este numai o ra-
mură, a fost de bună sémă cel mai
zelos și cel mai mărîtat întemeiator
al ei și tot-odată primul ei condu-
cător în timp de 6 ani de zile.

A lăsa neamintit numele lui la
o adunare a Asociațiunii, pentru în-
ființarea căreia el a pășit cu întregă
greutate persoanei sale la locurile
mai înalte, pentru care a jertfit
timp și bani și față de care sufletul
său nutria atăta iubire și așa de fru-
móse așteptări, — astăzi, când peste
tot rêsună numele lui și când atătea
inimă românesce îi aduc prinusul re-
cunoștinței lor, — ar fi un păcat
strigător la cer, ar fi cea mai vedită
dovadă de nemulțămire din partea
noastră, ar fi semnul cel urit, de care
am vorbit mai sus și pe care nu-l
vom suferi o singură clipită pe frun-
țele noastre.

Revista politică.

Semne și minuni a trimis Dumnezeu pe capul Ungariei. Furtună cu grindină și cu potop de ape, care a nimicuit tot ce i-a stat în cale. Politica e înlocuită acum în gazetele ungurești cu tânguirii și vaete asupra sortii de care Dumnezeu a împărțit această țară. Chipul pustirii plutesce triumfător pe deasupra întinselor teritorii, cari câte-va zile înainte înfrumusețeau natura cu lanuri bogate de grâne, deșteptând speranțe aurii în inimile miliunilor. Etă în ce chip degetul lui Dumnezeu s'a arătat celor mari, ca și celor mici. Lovitura sortii vor simți o însă mai amar cei din urmă, marea masă a poporului țeran. Celor mari le trebuie dări plătite? — poporul trebuie să le plătească; le trebuie școli de stat de tot felul? — acolo e poporul, muncesce el ca să se ridice din sudorea lui institute de maghiarizare; le trebuie tunuri și puscii? — dă poporul, că dor tot „pentru popor“ se fac toate; înmulțesc numărul gendarmilor? — aruncă dări tot mai mari pe spatele poporului, în pieptul căruia se îndreptă glonțul gendarmilor, de cele mai multe ori fără de nici o cauză. Și acest popor plânge și se tânguesce, der nimeni nu-i sare în ajutor, pradă e lăsat cămătarilor, înșelătorilor și celor certați cu puterea dumnezească, cu umanitatea și conștiința. Cum n'ar trimite der cel de sus certări și semne asupra acestei păcătoase lumi?

Contele Thun, ministru-președinte în Austria, vré să împace focul cu apa. De câte-va zile ține conferențe cu bărbații fruntași ai Cehilor și Nemților, vrënd ca pe calea această să rezolve marea întrebare a limbii, ce de atâta timp preocupă cu patimă cele două popore din imperiu. Cehii stau morțiș pe lângă cunoscutele ordonanțe de limbă, Nemții bat cu furia în ele și pretind dela guvern să le pună la dosar. În mijlocul acestor doi uriași, ce se luptă cu înverșunare, s'a pus contele Thun, ca să-i facă a-și da mâna în interesul pacificei dezvoltări a statului. Mare este răbdarea și optimismul contelui Thun — der cine poate crede, mai ales acum după întâmplările dela Praga, că îi va succede o împăcare între cei doi dușmani de morțe, cari se combat până la cuțite?

*

Dar' nu numai din punctul de vedere al datoriei, ce o avem față de umbra marelui Archiepiscop și Metropolit, cred eu, că este potrivit a ne pironi pentru câte-va clipite ochii minții și ai inimii noastre asupra măreței lui fapturi și a nemuritorilor sale lucrări, ci acesta va fi de bună seamă și spre folosul nostru, de-ore-ce viața bărbaților mari, cum a fost Șaguna, va fi tot-deuna un mijloc de crescere, de îmbărbătare, un izvor nesecat de simțiri înalte și de fapte nobile; va fi cea mai limpede oglindă, din care vom pute vedea, cum trebuie să fiă omul, decă voesce să se numească cu adevărat om, făptura cea mai alasă, pe care a făcut-o Ziditorul după chipul și asemănarea sa, voidnd să o pună corônă tuturor celorlalte fapturi eșite de sub atot-puternica sa mână.

Viața unui bărbat ca Șaguna se poate asemăna cu acel izvor cu apă vie din poveste, din care gustând cine-va, întineresce din nou, se simte dintr'odată mai puternic și mai plin de viață și este în stare a da piept fără tēmă cu toți smei și cu bālaurii, ce-i stau în cale. Privirea ei

Rău le merge pânza Jidovilor din Galiția. Poporul galițian s'a răsculat contra lor, le-au pradat cărucele și prăvăliile, le-au aprins casele și au jăluit tot ce le cădea în mână. Miliția n'a putut răsbi cu turburătorii și acum guvernul a publicat dreptul statariu în câte-va districte galițiene, er în alte multe a introdus starea de asediu. În virtutea dreptului statariu s'au înființat tribunale cu preot și călău, cari pe cei aflați în săvârșirea crimelor îi vor prinde, osândi și esecuta prin furci. Tot Jidanii și aici picinașii. Poporul ajuns la sapă de lemn s'a răsculat în potrița celor ce l'au supt până la os prin fel și fel de cămătării și înșelătorii.

*

Două săptămâni și mai bine au durat crizele ministeriale din Franța și Italia și abia cu greu s'au format atât la Paris, cât și la Roma nouele guverne. În Franța guvernul s'a format sub presidenția lui Brisson și toți membri lui sunt luați din elementele republicanilor radicali. În fruntea noului guvern din Italia stă generalul Pelloux, cu caracter democratic. În ședința dela 30 Iunie a camerei din Paris, noul guvern s'a desfășurat prin președintele său programul, pe care camera l'a și primit cu mare majoritate.

*

Războiul dintre Spania și America merge foarte încet înainte. Americanii li-a succedat drept a debarca pe țărmii insulei Cuba câte-va mii de omeni, der ei sunt departe de-a pute birui cu armatele spaniole. Dilele din urmă s'au dat câte-va lupte mai mici între adversari; triumfuri mai de seamă însă n'au raportat nici unii, nici alții. Americanii nu sunt străini de credința, că Spaniolii le vor opune o rezistență îndârjită, dat fiind, că trupele lor sunt mai numeroase. Nimeni nu poate prevedea, când și cum se va sfârși acest războiu.

Memoria lui Șaguna.

Non omnis moriar
Horațiu.

Biserica română gr. or. din Transilvania și Ungaria a ținut Dumineca trecută și zilele următoare o sărbătoare bisericăscă din cele mai mărețe.

Clerul român al bisericei române gr. or., încunjurat de întregul său popor cre-

dincios, s'a adunat în sfințele locașuri dumnezești, și cu glas plin de evlavie înălțat'a către Atotputernicul rugăciuni ferbiniți în amintirea bărbatului lor providențial.

Fost'au milioane glasurile, cari în această zi de sărbătoare au mulțumit Dumneșului Românilor, că în timpul cel mai critic din înalta sa îndurare li-a trimis pe bărbatul înțelept, pe cărmaciul deștept, pe geniul neîntrecut, care ca un al doilea Moise, cu toiașul înțelepciunii sale, i-a scos din omoritoare robie a Vavilonului.

Impilată era biserica română gr. or. din patria noastră, desprețuită și nebagată în seamă! Archieerii ei bătuți în piețe publice, spre a lumii batjocură, er clerul și poporul desbrăcat, aproape, de toate drepturile omenesce.

Și atunci, etă, „fost'a om trimis dela Dumneșeu“.

Numele lui era Andrei!

Andrei Șaguna, odrasla nobilă din gloriosele legiuni romane trecute pe vremuri în Macedonia de astăzi, dela fire a fost înzestrat cu însușiri estra-ordinare. Exterior simpatic, înfățișare impunătoare și erudiție covârșitoare erau calități, cari îl predestinau pentru o misiune superioară.

Andrei Șaguna, conșciu de puterea și însușirile sale, s'a lăpădat de toate celelalte cariere lumesci, pe cari ușor ar fi putut ajunge la mulțumiri vremelnice, și s'a dedicat carierei preoțesce, pe atunci atât de desprețuită. Și vecnic nume și-a câștigat.

„Biserica ta, Dómne, este urgisită, credincioșii tși, umiliți! Ridică-i Stăpâne din pulverea în care zac. Dă-mi mie, Dómne, tărie și putere sufletescă ca, cu ajutorul tșeu nemărginit, să ridic această nație la locul, ce i-se cuvine“.

Cu rugăciunea această în inimă Șaguna a îmbrățișat cariera, pe atunci disconsiderată, a preoției.

Cerul a audiat ruga lui și a împlinit dorințele lui.

Sub el biserica română gr. or. s'a pus pe temelii tari, clerul își câștigă vața cuvenită, er poporul român de sub păstoria lui înainteză cu pași însemnați pe toate terenurile.

Cu dreptul, așa-deră, biserica română gr. or. a sărbătorit aniversara de 25 ani a trecerii lui la cele eterne.

Și vrednică a fost serbarea de marele ei bărbat.

Sibiul, reședința lui arhiepiscopescă, Reșinarul, locul lui de repaus, fost'au un adevărat loc de perelinaj pentru toți credincioșii români gr. or. din toate ținuturile patriei.

Adunatus'au aci dignitarii bisericeii, reprezentanți de ai clerului, de ai popo-

lului, reprezentanți ai diferitelor corporațiuni și alții.

Festivitățile în Sibiu și Reșinari au ținut trei zile. Au început Duminecă cu parastasul, s'au continuat s'era cu „ședința festivă“ a societății teologilor, a dona și cu „actul festiv“ și a treia zi s'au terminat cu parastasul la mormântul reșosatului.

Tote acestea au decurs în mod demn și înălțător pentru memoria marelui reșosat.

La masa aranjată după terminarea festivităților, venerațiunea și admirațiunea pentru fericitul arhieru s'a manifestat în mod deosebit. Intăiul cuvânt de glorificare l'a rostit Prea S. S. metropolitul, care a mulțumit tot-odată tuturor, în particular ilustrei familii Mocsonyi, pentru că a luat parte la această sărbătoare mare.

Ilustrul d. Alex. Mocsonni mulțumesc Escelenției sale pentru amintirea familiei lui și într'un discurs admirabil, vorbind de biserică și popor, cari trebuie să fie nedespărțite, înălță meritele defunctului și termină urând viața îndelungată înălților dignitarii bisericăscii de astăzi, cari cu atâta abnegare apără și susțin vața bisericeii române gr. or.

Vicarul, dr. Ilarion Pușcariu, în termină aleși, arată, că Șaguna în toate acțiunile sale mărețe cel mai mare sprijin l'a avut în ilustra familie a Mocsonyescilor. Cu sfatul și fapta, fii acestei familii tot-deuna au contribuit la realizarea planurilor marelui arhieru. Într'un entusiasm general, oratorul termină în urări pentru această ilustra familie.

Plăcută a fost și surprinderea tinerului student Antoniu Mocsonyi, fiul d-lui Zeno Mocsonyi, care, mulțumind Ex. Sale metropolitului, dișe cu voce solemnă: promit, Exelență, că în totă viața mea voi urma pentru națiune pașii părinților și familiei mele.

Acastă scurtă declarație a avut un efect electricător.

* * *

Transparentul din sala seminarială, cu ocazia ședinței festive, de desubtul portretului lui Șaguna, avea următoarele rânduri:

„O, părintele 'ndurării,
„Cel-ce totul cărmuesce,
„Care și'n cercări profunde
„Tot-deuna ne iubesc,
„Pe Andrei il odihnesce
„Unde viața infloresce,
„Nemurirea și-a gătit;
„Da, Andrei, tu n'ai murit“.

P. P.

înălță, întăresce, nobilitază sufletele și le face roditore de fapte bune.

Nu este scopul meu să vă dau o iconă completă a vieții pline de fapte a lui Șaguna, nu mă simt chemat a arăta cu de-a măruntul nici chiar o parte din lucrările lui, fiă pe terenul bisericăsc, fiă pe cel școlar, de binefacere, séu literar, cu atât mai puțin pe cel politic. Nici locul, nici timpul nu mă îngăduesc să încerc un asemenea lucru. De altă parte alte pene, alte rosturi au căutat să vestească lumii, și în deosebii poporului nostru românesc, mărețele fapte ale nemuritorului bărbat, de a cărui umbră îndrănesc a mă apropia și eu astăzi, omeni, cari au avut norocirea a trăi împreună cu marele Archiepiscop și Metropolit și cari au fost marturi nemijlociți ai lucrărilor sale neperitoare, isvorite din iubirea sa nemărginită față de poporul român, și ale căror bunătăți le simțim încă și astăzi și le vor simți de bună seamă încă multe generațiuni, ce vor urma după noi.

Nu voi încerca așa-dar să povestesc nici despre copilăria sa, petrecută în Miskolcz în mijlocul familiei sale, nici despre anii tinereții

sale, petrecuți în Pesta la unchiul său Grabovski și la școlile înalte de aici, eră mai târziu ca student de teologie la seminarul din Vêrșet; nu mă voi opri nici la timpul, când tinerul teolog Anastasiu funcționa ca profesor la seminarul sârbesc din Carloviț și ca secretar al consistoriului de aici, eră ceva mai târziu, îmbrăcând rasa monachală, luă numele apostolului Andrei, pe care mai apoi îl făcu așa de scump poporului nostru; nu voi arăta mai încolo, cum, după-ce a servit câtă-va vreme ca profesor la despărțământul românesc al seminarului din Vêrșet, ajungând archimandrit al mănăstirei Covilului, a fost numit de guvernul țării în Iunie 1846, după morțea episcopului Vasile Moga, de vicar general al diecesei române gr. or. a Ardélului; nu voi descrie nici starea jalnică, în care află noul vicar eparchia, ce i-se dăduse spre conducere, nici zelul și energia deosebită, cu care căută el, mai întâi ca vicar, și mai târziu, din primăvara a. 1848, ca episcop, să ridice din pulbere biserica română gr. or. din Ardél, până atunci prigonită și batjocorită de toți, și să o facă

asemenea cu celelalte biserici creștine din patrie; nu voi tracta în deosebii nici despre purtarea în adevăr bărbătescă și românească, ce o arăta Șaguna în vijeliosul an 1848 și care îi câștigă și trebui să-i câștige inimile tuturor Românilor, făcându-l de atunci și până aproape de morțea sa unul din cei dintâi conducători politici ai nemului nostru; nu voi încerca să istorisesc luptele sale gigantice, purtate cu cuvântul și cu condeii atât în anul amiutit, cât și mai târziu, pe timpul absolutismului și mai apoi în era ocăruierei constituționale, pentru câștigarea drepturilor cuvenite poporului nostru, robit și apesat de atâta vreme, și împreună cu acestea pentru asigurarea unei sortii mai demne pe seama bisericeii, în fruntea căreia se afla; nu voi urmări nici măsurile înțelepte, ce le întrebunță el pentru isbutirea nobilelor sale planuri: întocmirile sale bisericăscii, școlile cele multe, ridicate la stăruința lui și mare parte cu ajutorul lui material, ajutorele date atâtor tineri, ca să pôtă cerceta școle mai înalte și astfel mai târziu să slujescă ca luminători ai poporului nostru, — nici

Certarea lui Dumneșeu.

La începutul acestei săptămâni Dumneșeu a trimis certarea sa asupra omenilor. In nu mai puțin ca 29 comitate ale Ungariei grindina a nimicuit aproape cu desăvârșire sămănăturile.

Mare și gróznică în deslănțuirea ei a fost furtuna cu grindină, ce a cădută în noaptea de 28 spre 29 l. c. asupra comitatelor Peșta, Moșon, Șopron, Vas, Zala, Győr, Comarom, Strigoniu, Veszprim, Alabregală, Somogy, Pojun, Neutra, Bors, Hont, Nograd, Ung, Heves, Zemplin și în alte ținuturi. În 15 din aceste comitate grindina a cădută pe întreg teritoriul, nimicind cu desăvârșire recolta acestui an. Ceea-ce n'a prăpădit grindina, a nimicuit și spălat apele uriașe, ce s'au revărsat ca un puternic ocean; a spălat sămănăturile, a smuls din rădăcină arborii seculari, a ruinat case și a prefăcut în ruină părți întregi de sate.

Din statisticele publicate de foile ungurești apare, că acest potop înfiorător a dus la sapă de lemu 70,000 de proprietari agricultori, pricinuind o pagubă de 60 milioane florini. Dintre aceștia numai 10,000 au fost asigurați contra grindinei în sumă de 10 milioane fl.

Putem dice, că aproape jumătate din teritoriul Ungaria a fost ajunsă de această certare a lui Dumneșeu.

Grindina a făcut mari pagube și în comitatul Bihorului. Etă ce ni-se scrie din Chiug:

În 29 a l. c. noaptea s'a descărcat peste comuna Chiug (Kövág) com. Bihor, un vifor atât de grozav, încât ca și acesta altul peste satul acesta dóră nică când n'a mai fost. A ținut dela 10 ore până la 11 și jumătate. Grindina a cădută în mărimea nucilor, printre ele erau și de mărimea ouălor; spre norocire, a durat numai 10—15 minute. Casele au fost în mare parte desvélite și fără acoperământ, pomii și arborii desrădăcinați, ruși de pe la mijloc. Sămănăturile în mare parte nimicite, ér căpițele de fân împrăsciate. O parte a acoperământului (nou altcum) dela biserică, în lungime de 6 metri și de un metru în lățime, l'a dus vântul, dér că unde, nu se scie, căci până acum nu s'a aflat. Mari stricăciuni a făcut și la casa parochială, unde a rupt peste 20 de pomi mari, vre-o 10 altoi, gardurile de pe lângă casă; a desvilit grajdul și a nimicuit grădina și celelalte sămănături toate. Supărarea între omeni și desperarea e foarte mare.

X.

Din comuna Sicliu, comit. Aradului, ni-se scrie:

În 17 (29) Iunie, adevă: Mercuri sera la 9 ore noaptea a cădută peste comuna noastră o furtună mare cu grindină cu colțuri, ca ouăle de găscă de mare; a spart ferestri, a risipit pétra de pe case, a omorât oi, la omeni le-au spart capul și a nimicuit toate cele.

Mare și grozav a fost potopul, ce s'a

vărsat în comunele Glod, Nădăștie, Almașul-mare, Poiana, Brădet și Techeru din comitatul Hunedorei. Grindina și apa a nimicuit întrégă recolta de pe hotarele acestei comune. Case, șuri și alte edificii aședate pe șes au fost total nimicite, animale prăpădite, ba chiar și vieți omenești au cădută jertfă acestei catastrofe. În Almașul mare preotul și doi omeni au fost înecați, de asemenea soția adjunctului notarial din Almașul-mare încă a fost înecată. Inecată s'a aflat o altă femeie pe hotarul comunei Techeru, ér în Balșa omenii au vădută un băiat mic înfășat și un băbat învelit în straiă, cum îi ducea apa. Într'un pat treceau pe apă alți doi copilași.

Peste tot locul plânsete și tânguiri auți — dice corespondentul nostru — ochi scâldați în lacrimi întelnesc și fețe triste și desperate observi. Ne-a bătut Dumneșeu! dic cu toții. Da, ne-a bătut Dumneșeu, dér pôte și pentru păcatele noastre. Prea ne-am uitat de Dumneșeu, prea mult călcăm poruncile lui, prea mult ne urim unii pe alții și prea puțin suntem cuprinși de dragostea creștinăscă.

Adunarea generală

a despărțământului I (Brașov) al Asociației.

Duminea trecută, 14 (26) Iunie c., s'a ținut în biserica română din Brașovul-vechiu adunarea generală a despărțământului brașovean al Asociației. La adunare a luat parte un număr frumos de fruntași români din orașul nostru, bărbați și dame, ér din comunele vecine mai mulți preoți, învățători și străini. Grosul mulțimei l'a format poporul român din Brașovul-vechiu, care abia mai afla loc în biserică.

Mai întâiu s'a oficiat vecernia, la care a cântat corul de copii de sub conducerea d-lui profesor de musică Timoteiu Popovici, al cărui binevoitor concurs a fost anum cerut din partea comitetului despărțământului.

Președintele despărțământului, d-l Andrei Barsean, a deschis adunarea printr'o scurtă, dér frumoasă cuvântare, arătând, că ceea-ce a îndemnat pe comitet se convóce adunarea în mijlocul poporului român din Brașovul-vechiu, este vrednicia acestui popor, care a dat atâtea deveți frumoșe de interesul, ce-l pórtă pentru cultura națională.

În numele poporului român din Brașovul-vechiu a răspuns părintele administrator parochial Ioan Maximilian, multă-mind în cuvinte călduroșe comitetului pentru interesul, ce l'a dovedit față cu acest popor prin organizarea agenturii, a bibliotecii ambulante și acum prin ținerea adunării în mijlocul lui etc.

Amendoué vorbirile au fost salutate cu vii urări de „să trăească“ din partea adunării.

Corul cântă după acesta de trei-ori „Sfinte Dumneșeu“, după care s'a trecut la obiectele dela ordinea zilei, din cari însemnăm aci pe scurt următoarele:

D-l secretar Nicolae Bogdan ceti raportul general despre lucrările comitetului dela 15 (27) Martie, când a fost ales, și până la adunarea de față. Din acest raport s'a vădută, că comitetul a căutat cu totă serioșitatea să afle cele mai potrivite căi, prin cari ar puté veni în ajutorul poporului, ușurându-i înaintarea în cultură și prin ea în bunăstare și fericire.

Pentru a puté cu toții să punem umér la umér și astfel cu puteri unite să împingem înainte carul cel mare al culturii noastre naționale, e de lipsă mai întâiu de tóte de organizația. Pentru scopul acesta comitetul află de lipsă a se înființa agenturi ale Asociației în tóte comunele, cari se țin de despărțământul nostru. Aceste agenturi vor avé să țină în legătură poporul din comunele lor cu comitetul cercual din Brașov. Până acum au și fost înființate și reorganizate asemenea agenturi, prin delegați anume trimiși la sate din partea comitetului din Brașov, în comunele Codlea, Ghimbav, Feldiára, Măeruş, Rotbav și Brașovul-vechiu. Delegații pretutindenea au fost primiți cu multă căldură din partea poporului și s'au înscris numeroși membri la Asociație de prin tóte comunele. În Feldiára mai ales s'a făcut și o frumoșă paradă în onóra delegaților, cântând corul plugarilor și întimpinați fiind de orchestra (musica instrumentală) înființată de curénd din partea harnicilor Români din Feldiára.

Altă cale potrivită pentru de-a ajuta înaintarea în cultură a poporului o află comitetul în înființarea de bibliotecă bune în tóte comunele de pe teritoriul despărțământului. Pentru ajungerea acestui scop, comitetul a hotărít să înființeze bibliotecă ambulante. Pe lângă biblioteca din Feldiára și cea din Brașovul-vechiu, comitetul a înființat o a treia bibliotecă ambulantă. Acesta se va da în folosința poporului român din Feldiára, ér „Biblioteca Nr. I“, care a fost până acum în Feldiára și ale căreia cărți au fost tóte cetite și folosite, se va trimite în comuna Herman, ca s'o cetéască și Românii de-acolo. Pentru administrarea bibliotecilor ambulante, comitetul a lucrat și nisce „Instrucțiuni“, pa cari le publicăm mai jos și pe cari adunarea generală le-a primit și votat cu unanimitate.

Alt punct mai însemnat din programul comitetului este arangiarea de prelegeri populare la sate prin delegați anume trimiși din partea comitetului central etc.

Pentru a puté duce în deplinire acestea și alte fapte frumoșe în interesul culturii poporului nostru, comitetul va avé neapérat trebuință de bani. De aceea el a prezentat adunării o propunere în înțelesul, că din venitele fondului Asociației, comitetul central al Asociației se pună în budgetul anului viitor și o sumă anumită, din care să póta da ajutoare despărțământelor harnice, cari vor voi să desfășure o lucrare în mijlocul și pentru ajutorarea culturală nemijlocită a poporului. Propunerea această a fost de-așemenea primită cu însuflețire de tóta adunarea.

În legătură cu raportul general, comitetul a prezentat adunării și un raport special cu privire la folóșele aduse de bibliotecile noastre și la întrebunțarea lor. În acest raport, cetit prin vice-președintele Gregoriu Maior, s'a arătat și dovedit cu cifre și probe luate din esperiențele de până acum, că bibliotecile noastre ambulante, deși mici, dér fiind bine alese și administrate, sunt mai cetite chiar și decât bibliotecile cele mai bogate de pe la orașe. La Feldiára, de exemplu, „Biblioteca Nr. I“ a fost cetită în primul au de 662 de înși, ér „Biblioteca Nr. II“ din Brașovul-vechiu, înființată abia cu 3 luni și jumătate înainte, a fost cetită în acest scurt timp de 332 de înși. Se vine așa déră în Feldiára 55 cetitori pe lună, ér în Brașovul-vechiu 110. Am dori să scim, díse raportorul, unde și câte bibliotecă se mai află chiar și în cele mai însemnate orașe ale Ardealului, cari să aibă 110 cetitori pe lună?

Inimele tuturor s'au umplut de bucuria în fața acestor constatări și toți membrii adunării și-au arătat dorința, ca să se facă tot posibilul pentru căștigarea banilor de lipsă, din cari comitetul fără multă întârziare să póta înființa asemenea bibliotecă pentru poporul român din tóte comunele de pe teritoriul acestui despărțământ.

Însuflețit de cele auđite, D-l protopop Bartolomeiu Băulescu, după ce în cuvinte avântate își arată bucuria și mulțămirea față de zelul cultural al poporului român din Brașovul-vechiu, puse la dispoziția comitetului 20 fl. cu scop, ca să dea două premii de câte 10 fl., dintre cari unul pentru acel Român din Brașovul-vechiu, care se va distinge în cultura legumăritului, ér altul pentru cel mai bun cultivator de câmp.

De altă parte d-l avocat Simeon Damian, vădénd cât de doritor este poporul nostru de carte românească, a pus la dispoziția comitetului 20 fl. cu scop, ca să-i folóșească pentru înmulțirea bibliotecelor.

Darurile acestor distinși cetățeni ai orașului nostru, cari ambii sunt și vechi membri pe viață ai Asociației, au fost primite din partea adunării cu însuflețite urări de „Să trăească“.

révna, ce l'a însuflețit până la cea din urmă a lui răsulare pentru luminarea nómului nostru și pentru înaintarea lui în tóte cele bune, nici număróșele scrieri eșite din péna sa și din penele celor din jurul său, puși la cale, încurajați și ajutați de densul; nu voi căuta în sférșit să înfățișez strălucitele rezultate ale silințelor lui, între care reinvierea Metropoliei române gr. or. din Ardél și Téra unguirească și înzestrarea ei cu o întocmire organică din cele mai frumoșe forméză coróna lor și care singure i-ar fi putut face numele pentru tot-déuna nemuritor, — cu un cuvânt: nu voi încerca să urmăresc strălucitul curs al vieții lui din momentul, în care o sorte fericită l'a adus în mijlocul nostru, până când obosit de atâtea lucrări și a plecat fruntea pentru tot-déuna, aședat fiind spre vecinică odihnă, după dorința sa, în cimiteriul de lângă biserica cea mare din Rășinari, unde scumpele sale oséminte se află și acum.

Momentele acestea sunt prea bine cunoscute ori și cărui Român cu ore-care pricepere, decât să fiă de lipsă a le mai tracta în deosebi;

ele au fost înfățișate, după cum am amintit mai sus, de persoane cu mult mai competente decât mine, — între care în prima linie de părintele Nicolae Popea, odinórá mâna dréptă a lui Șaguna, érá de present episcop al dieceșei Caransebeșului, — și astăđi, când peste tot se serbeză amintirea neuitatului Archiepiscop și Metropolit, au fost reamintite spre vecinica lui laudă și ca semn de mulțămintă din partea celor, cari se bucură de ródele ostelelor lui.

Mă mărginesc a constata și eu împreună cu alții, Români și străini, că Șaguna a fost un bărbat epocal, că el a îndeplinit fapte uriașe pentru nómul său și pentru biserica sa și că decât s'ar fi întemplat să lipsească din mijlocul nostru, multe din întocmirile noastre cele mai prețioșe ar fi rămas fără ființă și în genere naia poporului nostru ar fi rétăcit fără cărmă timp de un pătrar de vec și póte că astăđi ar fi și mai stricată și mai espusă primejdiilor, de cum este în realitate.

Decă însă Șaguna a fost în stare să îndeplinească fapte așa de mari, decât a isbutit să-și căștige merite

neperitoare pentru poporul său și pentru biserica sa, este foarte firéscă întrebarea: Prin ce mijloce a fost el în stare să ajungă la rezultate așa de însemnate, cum a isbutit el să lase după sine lucruri așa de mari: în locul unei episcopii sêrace și robite patriarhiei sêrbesci, o metropolie de sine stătătoare și bine organizată, prôvêdută cu tóte cele de lipsă; în locul unui cler rêmás înapoi și cu puțină cunoscintă de carte, o preoțime bine pregătită, în mijlocul căreia se află mulți bărbați învățați; în locul câtor-va școluțe ca vai de capul lor, mai multe sute de școle destul de bine organizate, între care un seminaru teologic și pedagogic, două gimnasil și o școlă reală și comercială, și afară de acestea mai multe fundațiuni, din care se ajută și acum atâția tineri și din care se vor ajuta în viitor multe din școléle și din bisericile noastre?

Cu răspunsul la aceste întrebări voiesc să mă ocup în deosebi în vorbirea mea și în acest răspuns cred, că vom afla mai multe învățături prețioșe, căci deși Șaguna a fost un om estraordinar, un bărbat epocal, după cum l'am numit mai sus, to-

tuși și el a fost om ca și noi, alcătuit din carne și din óse, cu facultățile și cu slăbiciunile ființei omenești.

Dar' înainte de a răspunde la întrebarea de mai sus, adevă de a căuta secretul, prin care Șaguna a fost în stare să făptuiască tóte câte le-a făptuit în viața sa, să studiam puțin ființa sufletéscă a marelui Arhieru și să vedem, care au fost principiile conducătoare ale vieții lui, care au fost scopurile, pe care a nisuit el să le ajungă, și după-ce le vom cunósce pe acestea, vom cerceta și mijlocele, de care s'a folosit pentru ajungerea lor.

Cel dintăiu lucru, ce ni-se impune, cercetând mai cu dinadinsul făptura sufletéscă a lui Șaguna, vederile, de care a fost călăuzit în cursul vieții sale, este serioșitatea, cu care judeca el viața, chemarea înaltă ce o atribuia el ființei omenești pe pământ.

„Tot omul din clipita născerei sale, când adevă începe a păși în lume, îndată începe a și muri“, sunt cuvintele, cu care 'și introduce el vorbirea sa, rostită cu prilejul sfîntirei sale de episcop. Cu alte cuvinte:

Insufletirea Brașovechenilor s'a arătat prin faptul, că momentan s'au înscris vre-o 45 dintre ei, ca membri ai Asociațiunii.

Intr'acestea, la corul de copii al d-lui prof. de musică T. Popovici, s'a adaus și corul studenților, executând împreună cu admirabil succes prea frumosul Concert bisericesc de Musicescu.

Fiind tocmai atunci serbarea memoriei fericitului Metropolit Șaguna, d-l președinte Andrei Bârseanu se pregătise cu o frumoasă disertațiune ocașională, pe care însă fiind timpul prea înaintat, n'a putut-o ceti. In foiletonul de aște publicăm această frumoasă disertațiune, asupra căreia atragem atențiunea cetitorilor.

Sunase orele 7 seara, când președintele a închis această frumoasă și însufletită adunare.

SCIRILE ȚILEI.

— 20 Iunie v.

In memoria fericitului Andrei Șaguna a hotărât comitetul „Asociațiunii pentru sprijinirea învățăceilor și sodalilor români meseriași” din loc să pună, în loc de coronă pe mormântul lui, temelie unei fundațiuni de 50 fl., a cărei destinațiune se va arăta mai târziu. Din același incident se va ține mâne la 3 ore după amiază o ședință festivă în localul societății (vis-a-vis de Casina Română), la care va cânta orchestra studenților români, se vor declama poezii și se va ceti disertațiunea, pe care d-l Andrei Bârseanu voise s'o cetescă în adunarea despărțământului Asociațiunii, dăr pe care din cauza lipsei de timp n'a putut-o ceti. Publicul român e invitat a lua parte la ședință în număr cât mai mare.

Plecarea Regelui Carol la Petersburg. Scirile, ce vin din Bucuresci spun, că în ziua de 15 Iulie viitor stil vechiu, Regele Carol va pleca la Petersburg. Pregătirile, ce se fac în Rusia pentru primirea Suveranului român, sunt grandioase. La frontiera rusă Regele va fi întâmpinat de o delegație numerosă numită de împăratul Nicolae și însărcinată a ura bună venire suveranului României, când va pune piciorul pe pământul marelui imperiu vecin. Pentru găzduirea Regelui s'a pregătit palatul Anitcof. Se crede aprăpe sigur, că d-l Sturdza nu va însoți pe Suveran la Petersburg.

Fortificațiile din Bucuresci. Guvernatorul fortificațiilor din prejurul Bucurescilor a înștiințat pe toate autoritățile civile, că liniile ferate ale forturilor sunt legate cu liniile statului prin stațiile Chitila, Jilava, Pantelimon, Dealul Spirei și Cotroceni și că circulația este deschisă pe dănele pentru transportul a oricelor mărfuri

particulare. Pe calea ferată militară sunt 36 de stațiuni, adică câte una la fiș-care fort și la fiș-care baterie, precum și la Cotroceni, unde se pôte încărca s'eu descărca din vagoanele direcțiunii generale a căilor ferate s'eu ale administrației militare a fortului.

Post de învățător. Pentru școala comunală din comuna Țințari, lângă Brașov, s'a publicat în fôia învățătorescă oficiasă concurs pentru ocuparea postului de al patrulea învățător. Salar 400 fl., cuartir liber, cu grădină, și, la casă decât va conduce corul bisericesc, va fi remunerat separat. Informațiunii mai de-aprăpe se pot cere dela președintele scaunului școlastic din localitate.

Desperare. Diarele germane din Viena povestesc următoarea faptă desperată a unei mame: Femeia Malchsky trăia în miserie cu cei trei copii ai ei, dintre carți cel mai mic era de țiță. In desperarea ei, nefericita mamă se hotărî să mără, își luă copiii și se duse la marginea unui riu. Aci aruncă în apă pe cel mai mare copil. După ce acesta se scufundă, își legă pe ceilalți doi copii de brau și se aruncă în apă. Repede sosiră omenii, dăr fû prea târziu. Femeia și copiii se scufundară. A doua zi s'au găsit cadavrele.

Concerto. Musica militară va concerta mâne Duminecă la „Pomul verde”. Inceputul la 8 ore seara.

— **Musica orășenescă** va da tot mâne un concert în pavilionul casei de tir de sub Tâmpa, la 6 ore d. a. Tot această musică va concerta zilnic în Iulie și August pe promenada de jos.

Un jubileu în Săcele.

Brașov, 19 Iunie v. 1898,

Domnule Redactor! Duminecă în 14 Iunie st. v. s'a ținut examenul public cu elevii și evelele dela școala primară română gr. or. din Satlung, biserica Sf. Adormiri, sub presiunea Prea On. Dn. Ioan Petric, Protopresbiter.

Din incidentul acesta imi iau voie a Vă releva pe scurt un moment remarcabil pentru învățătoria noastră. Anume: încheierea examenului amintit s'a făcut cu jubileul de 30 ani al învățătorului și directorului școlii amintite Domeșiu Dogariu. Numele și meritele acestui harnic dascăl român sunt cunoscute în cercuri foarte largi și nu țin de lipsă, ca să le mai accentuez și eu, ci mă mărginesc numai pe lângă arătarea modului, cum a decurs serbarea acestui jubileu.

După finea examenului, spre seară, corul didactic român al cercului confer.

Săcele, conform unui conclud anterior, luat într'o conferință a sa, s'a prezentat la locuința jubilarului, unde d-l Aurel Popovici, învăț. dirigent la școala din Satlung, biserica SS. Arhangeli, printr'o vorbire foarte nimerită l'a felicitat din incidentul acesta, prezentându-i tot-odată din partea corpului amintit și un tablou comemorativ foarte frumos și bine reușit.

După sfârșitul acestei vorbiri, pășese înainte învățătorul Vas. Fărcaș, însărcinat fiind din partea unor foști elevi ai jubilarului, carți de prezent se află în România aplicați la diferite branșe onorifice și, în numele lor, aduce tributul de recunoștință meritului dascăl pentru ostenelele date cu cultivarea și luminarea lor, prezentându-i totdeodată și un frumos și elegant cadou din partea lor.

După acestea s'a dat cetire mai multor depeși sosite tot dela foștii elevi ai jubilarului din diferite părți ale României.

Luă apoi cuvântul venerabilul protopresbiter I. Petric, care printr'o vorbire acomodată felicită și dănsul pe jubilar.

D-l Dogariu, emoționat de bucurie pentru cele petrecute, răspunde la toți mulțămindu-le în termeni aleși pentru bunăvoința, stima și iubirea manifestată către dănsul cu ocazia de față.

In urmă ne-am așezat cu toții la masă, unde ni-s'a servit din partea familiei Dogariu o cină bogată și gustosă, la care au luat parte, afară de membrii corpului didactic din Săcele, preoții Al. Verzea, R. Verzea, V. Popea, Blaga din Beba (diecesa Aradului), doi învățători din Brașov și mai multe dăme. Primul toast l'a ridicat parochul Al. Verzea, accentuând meritele, ce și le-a câștigat jubilarul pe terenul învățământului, ca dascăl harnic și devotat tinerimei și binelui comun. Tot cam astfel au vorbit și preoții Blaga și R. Verzea. Învățătorul din Brașov I. Dariu a accentuat meritele jubilarului pe terenul literar didactic. Ast-fel în perfectă armonie ni-am petrecut până spre ziua.

Corpul învățătoresc din Săcele merită totă lauda pentru stima, iubirea și recunoștința, ce și-le-a manifestat atât de frumos și cu ocaziunea această față de meritatul lor coleg.

Un participant.

Instrucțiuni

pentru administrarea Bibliotecii despărțământului I (Brașov) al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

Art. I. Din contribuiriile membrilor și eventuale ajutore și daruri generose, ce i s'ar pune la dispozițiã spre acest scop, comitetul despărțământului I (Brașov) al Asociațiunii înființează o bibliotecă con-

stătătoare din cărți românești de valoare, alese și întocmite pentru trebuințele cetitorilor noștri de totă categoria. Ea formeză proprietatea Asociațiunii, stă sub supraveghierea comitetului cercual și-și are sediul în Brașov.

Art. II. Biblioteca este împărțită în grupuri s'eu mici bibliotecă ambulante, având fiș-care din ele cam aceeași mărime, cărți oam de același preț, așezate în dulapuri cam de același fel. Cărțile singuraticelor bibliotecă ambulante însă sunt de cuprins diferit de al celorlalte și astfel alese, ca în ele să fiã reprezentat după putință fiș-care ram al literaturii române. Tote cărțile din bibliotecă pörtă sigilul despărțământului I al Asociațiunii; dulapul fiș-cărei bibliotecă ambulante este însemnat cu un număr roman și se numesce „Biblioteca Nr. . .”

Art. III. Fiș-care bibliotecă ambulante se dă în îngrijirea unei agenturi comunale, care o va pune la dispozițiã poporului român din comuna sa pentru întrebuințare. In acest scop notarul agenturii va figura tot-odată și ca bibliotecar, eventual se va alege o persoană anumită pentru purtarea agendelor de bibliotecar, care va avé să se ocupe în special cu administrarea bibliotecii, să îngrijescă de bunăstarea ei și să imprumute pentru cetire cărțile din bibliotecă pe lângă observarea strictă a următoarelor reguli:

1) Fiș-care locuitor român din comună, care soie ceti, are drept de-a imprumuta cărți din bibliotecă fără a plăti nici o taxă. Acest drept și-l pôte perde cineva numai în cazul, decât s'ar adeveri, că din rea voință, orî nepriecepere păgubescă bibliotecă, perde cărțile, le strică, orî le murdăresce.

2) Nimeni nu va puté imprumuta de-odată mai mult ca o singură carte, pe care imprumutătorul cel mult la două săptămâni dela data imprumutării e dator a-o da înderét bibliotecarului; la cerere însă bibliotecarul pôte prolungi încă pe 15 zile termenul imprumutării, dăr numai decât e vorba de vre-o carte mai voluminosă.

Până când cineva n'a înapoiat cartea, nu pôte imprumuta alta.

3) Imprumutătorul este răspundător pentru cartea imprumutată, pe care la cas decât ar perde-o, orî nimici, e dator să-o plătescă.

4) Schimbarea cărților din bibliotecă se va face în fiș-care Duminecă, de obicei după eșirea din biserică. In alte zile de peste săptămână bibliotecarul nu este obligat a imprumuta, orî a lua în primire cărți din bibliotecă.

viața este scurtă, ea este numai o pregătire pentru mörte, și prin urmare acela, care voesce să lase ceva în urma sa, să pötä dice în césul din urmă al vieții sale, că nu a trăit în zădar pe acest pământ, trebuie să începă de timpuriu a lucra și să nu lase nici o clipită din viața sa nefolosită.

Acésta este convingerea lui Șaguna despre viață și despre însemnătatea ei, și fiind astfel, el hotărâșce încă din tinerețea sa (când a ajuns episcop era numai de 40 ani) s'o folosescă după cuviință, ca astfel să se arête vrednic de dănsa.

Dar' cum putea el folosi mai bine viața sa, cum se putea arête mai vrednic de chiamarea sa ca om, așa încât la césul cel sigur pentru orî și cine al morții să fiã multămit cu sine, sciind, că deodată cu intrarea lui în pământ nu se va stinge și numele lui, ci va fi rostit încă multă vreme cu evlavie și cu recunoștință?

Cum altfel, decât lucrând din răspuțeri pentru binele semenilor săi, cu deosebire pentru al celor de o nație și o lege cu dănsul, închinându-și întregă viața sa poporului, din

care făcea parte, și întrebuințând bogatele daruri sufletesci, cu care Ziditorul îl înzestrăse, spre ridicarea lui din starea de decădintiã, în care ajunsese în urma timpurilor celor vitrege și în urma întunecului, în care zăcuse de atâta vreme!

„Mai pe urmă éráși înainte Ta, Dăme, cad și dic: Tu, Dăme, scif, că cătră scopul meu a alerga doresc: pe Români transilvăneni din adăncul lor somn să-i deștept și cu voie cătră tot ce e adevărat, plăcut și bun să-i trag! Tu, Dăme, umbreză-mă cu puternicul tău scut! Tu îndulcesce-mi în césul morții fructele amarelor mele ostenele!”

Cu aceste cuvinte își încheia Șaguna vorbirea dela sfintișirea sa de episcop, și în ele se arată întregă vrerea sa, întreg scopul vieții sale.

Deșteptarea poporului românesc atât de asuprit și de desprețuit vécuri întregi, și înălțarea lui pe aceeași treptă cu celelalte popore conlocuitoare a fost idealul lui Șaguna, a fost stéua conducătoare a vieții lui, a fost ținta finală, spre care a nisuit dela începutul carierei sale de arhier și până la cea din urmă a sa răsufare.

Și aceeași dragoste ca pentru națiunea sa o nutria Șaguna în pieptul său față cu biserică sa, atât de înapoiată și atât de neluată în sémă, până când pronia dumnezeescă îl aduse la cărma ei. Șaguna iubia din adăncul inimei sale această biserică și era gata să-și dea chiar sufletul pentru dănsa, tocmai fiind-că o vedea așa de rémasă înapoi și de puțin prețuită. El își făcú de problemă a vieții sale să o scuture de rugină, să o înalțe și s'o facă vrednică de înalta sa chiamare.

„Se cere dela mine, ca prin ocârmuirea mea să se pună în lucrare reinvierea diecesei noastre transilvane și ca reinvierea această să corăspundă trebuinței bisericești, mântuirii poporului și spiritului timpului”, — dice el în aceeași vorbire memorabilă, din care am citat și pasagele de mai sus. Va să dică, încă dela începutul carierei sale arhieresci Șaguna își da sémă de ceea-ce era dator față de eparchia, al cărei păstor avea să fiã de aici înainte, și era hotărât a face tot ce-i sta în putință, ca să se arête vrednic de încrederea pusă într'ănsul.

Chiamarea sa de preot, și mai

vértos de cap bisericesc, Șaguna o privia dintr'un punct de vedere foarte înalt, căutând pururea să corăspundă întru toate acestei frumoșe, dar' grele chiamări.

Nu din pofta de avere și de mărime deșartă, nici ca să pötä trăi în comoditate, îmbrățișase el cariera preotăscă, despre care adese-orî dicea, că „decă s'ar nasce de o sută de ori, tot preot s'ar face“*), ci de-ore-ce era convins, că această carieră este una din cele mai alese, de-ore-ce scia, că preotul are să fiã „sarea pământului și lumina, ce are să lumineze întru întunec“, și că prin urmare ca preot va puté să fiã mai folositor poporului său, în această carieră va puté face mai mult bine semenilor săi și-și va puté îndeplini mai cu vrednicie chiamarea sa în viața această pământescă.

Așa-dară binele și fericirea poporului său, înălțarea bisericești sale erau scopul vieții lui Șaguna; pentru ajungerea acestui nobil scop îmbrățișase el cariera preotăscă; acesta a fost idealul, pe care l'a urmărit

*) Veđt N. Popea: „Archiepiscopul și Metropolitul Andrei baron de Șaguna“, Sibiu 1879, pag. 22.

5) Bibliotecarul va purta un registru în regulă, pe care-l va primi dela comitetul cercual. În acest registru va însemna imediat numele împrumutătorului, cartea împrumutată, ziua când s'a împrumutat și, în fine, ziua când s'a înapoiat cartea. Pe baza acestui registru bibliotecarul va face în fișă care an un raport statistic către comitetul cercual, arătând cari cărți de câți cetitori au fost cetite în decursul anului.

Art. IV. Nici o bibliotecă ambulantă nu va putea sta într-o comună mai mult ca un an. După trecerea anului, agentura va preda biblioteca administrată de ea comitetului cercual, având de a primi în schimb dela acesta altă bibliotecă ambulantă, pe care o va pune spre folosință la dispoziția poporului român din comuna sa și o va administra după aceleași reguli.

Din ședința comitetului despărțământului I (Brașov) al Asociațiunii pentru lit. rom. și cultura poporului român, ținută în 11 (23) Iunie 1898.

Andrei Bârseanu, Nicolae Bogdan,
președinte. notar.

Esamene la sate.

Din Câmpia, Iunie 1898.

În 21 Mai v. c. am luat parte la esamenul școlii române din Geaca, dimpreună cu un public foarte numeros. Resultatul esamenului a fost cât se poate de laudabil și trebuie să mărturisesc, că încă nu mi s'a dat ocaziune să văd în comunele noastre un examen așa de reușit.

Dacă toate școlile române dela sate și ar împlini chiamarea cu acea scumpătate, ca școla această, nelitirile dușmănoase limbei și națiunii noastre nu ni-ar pute strica, căci crescută tinerimea în conștiința națională și îndestrată cu cunoștințele trebuincioase vieții poporului, deprinsă a-și cunoaște limba pe deplin, și a-o iubi cu totă căldura inimii: cred, că aceste sunt garanțele existenței noastre în viitor între înprejurările, ce ne aflăm.

Pentru ridicarea școlii numite la un rol atât de frumos și la o stare de model merită totă lauda directorului și învățătorului școlii.

Ca comisar a presidat la examen d-l Simeon Ciuca, paroch în Mociu, fiind însărcinat de prea Onorat domn protopresbiter tractual cu această misiune. Acest domn comisar la finea esamenului, plin de entuziasm pentru rezultatul constat, cu cuvintele cele mai alese aduse recunoștința On. d-n paroch și director școlar Ioan Pașca pentru multele ostenele întru ridicarea acestei școlii la școlă de model,

deși mai înainte era neînsemnată. S'a îngrijit parochul să aibă școla învățător corespunzător, cu salariu regulat și toate cerințele școlare.

Asemenea mulțămesc d-l comisar tânărului învățător Ioan Magiar pentru zelul și ostenele sale.

Observ, că e o daună foarte mare, că edificiul școlii e de tot slab, mic și necorespunzător așa, că cea mai mare parte a publicului a trebuit să stea afară la ușe și ferestrele deschise, copii încă erau îndesați în bănoși.

Școla a fost împodobită cu gust. Esamenul a fost înainte de amăzi, și după amăzi a urmat „maialul” școlărilor, la care a luat parte un public numeros. Și pentru arangerea acestei petreceri, unde ne-am petrecut foarte plăcut, suntem datorți cu mulțămite arangiatorului, d lui paroch Ioan Pașca.

Un participant.

Convocări.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român”, care păzesc și încălzesc viața poporului nostru, deschide și în părțile noastre și anume în Lugos un despărțământ cu scopul, ca să dea ocaziune tuturor fiilor de Români din aceste părți a sprijini și promova scopul frumos al Asociațiunii, care este: *înaintarea poporului român, prosperarea literaturii atât spirituale, cât și economice a Românilor din țera noastră*

Constituirea și organizarea se va face pentru despărțământul Lugos, care se va compune din cercurile administrative Lugos, Balint, Făget și Timiș (Sicul).

Dni membri ai „Asociațiunii”, precum și acei domni, cari voesc a se face membri, se convocă prin acesta la adunarea pentru organizarea despărțământului Lugos din comitatul Caraș-Severin pe Luni în 29 Iunie (11 Iulie) 1898 (ziua de S. Petru) la 1/2 ore după amăzi în sala „Reuniunii române de lectură din Lugos”.

Ordinea zilei. 1) Cuvântul de deschidere. 2) Denumirea unui notar și unui cassar ad hoc prin delegatul comitetului „Asociațiunii” 3) Inscriserea membrilor noi. 4) Alegerea comitetului cercual, care stă din: dire torul despărțământului și 4 membri aleși. 5) Redactarea și verificarea procesului verbal. 6) Încheierea adunării.

Coriolan Brediceanu,
delegatul comitet. „Asociațiunii”

NB. 1) Adunarea convocată e insinuată la căpitanul polițial din loc conform §-lui 5 al instrucțiunii și s'a luat la cunoștință. 2) În ziua adunării vor fi distracții, al căror program se va publica separat

el cu credință până la mărtea sa. Fiă-care pas către acest ideal îl umplea de bucurie și de fericire și-l făcea să desvâltoe un zel din ce în ce mai mare, să disconsidere pedecile, să uite ostenele, — cu un cuvânt: să trăească astfel, după cum a trăit.

Și precum am arătat mai sus, silințele marelui Archiepiscop și Metropolitan n'au rămas zadarnice; Dumnezeu a binecuvântat ostenele lui și l'a învednicit a lăsa după sine atâtea lucruri mari, care i-au făcut numele nemuritor și care-i vor asigura pe vecie admirațiunea și recunoștința poporului nostru.

În ce chip însă și prin ce mijloce, pe lângă ajutorul lui Dumnezeu, a isbutit Șaguna să facă lucrurile, pe care le-am amintit și să și câștige cu drept cuvânt numele de „mare”? —

La rezultate așa de mari a ajuns Șaguna în prima linie prin *activitatea sa neobosită*.

El era unul din omenii, cari nu cunosc pregetul, cari știu prețul timpului și cari nu lasă nefolosit un singur minut din viața lor. Numai astfel ne putem explica, cum a fost în

stare să îndeplinească el în timp relativ așa de scurt atâtea lucruri însemnate.

„Muncă neîntreruptă” era deviza vieții lui și acestei devise i-a rămas el credincios până în cele din urmă clipite ale vieții sale. Munca și ostenele erau sotele nedespărțite ale lui Șaguna; ele nu-l spăriau de loc, ci dimpotrivă îl făceau să se simtă fericit, după cum se exprimă însuși în cuvântarea sa dela Carloviț: „Cea mai mare parte a norocirei mele”, dize densusul, „pururea în ostenele mi-a fost și-mi va fi, și așa cea mai mare bucurie mi-a fost a învinge împedecările, și acesta și în viitor imi va fi.”

Numai un om, care judecă astfel și pentru care viața nu însemnă alt-ceva decât muncă, a putut fi în stare să lucre în același timp, cu rezultatele cele mai frumoase, atât pe terenul politic, cât și pe cel bisericesc și școlar și totodată a fost în stare să ne lase atâtea scrieri, din care unele au pretins o muncă de tot serioasă.

Toți, cari l'au cunoscut pe Șaguna și cari au avut norocirea a vieții în apropierea densusului, pove-

„Reuniunea învățătorilor români Sălagiu”, în anul acesta își va ține adunarea generală în Periceiu în ziua de S. Petru 11 Iulie st. n.

La această adunare, conform statutelor § 34, avem onore a convoca pe toți membri ordinari, fundatori, onorari, corespondenți, părțitori și ajutători, și on. inteligență română din Sălagiu și jur este rugată a participa la această adunare în număr cât mai frumos, ca astfel, să se dovedească străinilor din comuna Periceiu, — unde pe lângă școla română gr. cat. mai este o școlă de stat cu 4 învățători — că toți cărturarii români aprepțeză școla, învățământul și pe dascălii români.

Programa:

Sedința I: 1) Dimineața la 7 ore serviciu divin. 2) Deschiderea adunării prin președinte. 3) Citirea protocolului adunării trecute și referarea despre efectuarea deciziunilor. 4) Citirea ordinațiunilor dela forurile mai înalte. 5) Raportul v. președintelui despre activitatea reuniunii pe an. 1897/98. 6) Raportul anual despre starea casei; 7) alegerea comisiunilor pentru notarea membrilor prezenti și absenti, pentru inscrierea membrilor noi; pentru incassarea tacselor și ofrandelor; pentru distribuirea diplomelor de membri, pentru inscrierea de membrii la fondul funebral; pentru scrutarea casei; pentru cernerea propunerilor diverse și pentru referarea despre esoposiția 8) Prelelegerile de probă cu elevii din clasa II, tractarea unei bucăți de cetire din legendar după formă și cuprins prin inv. Constantin Man din Mălădia 9) Citirea disertațiunilor. 10) Pausă și prânz comun.

Sedința II: a) Referarea comisiunilor esmise; b) propunerii diverse; c) defigerea locului adunării viitoare; d) alegerea membrilor cu propunerii de probă și disertații pentru viitoarea adunare; e) alegerea comisiunii pentru verificarea procesului adunării preesente și f) Închiderea ședinței.

Simeul-Silvaniei, 24 Iunie 1898.

Alimpu Barboloviciu, Vasilie Oltean,
vicariu și președintele Reu- vice-președinte.
niunei învăț. rom. Sălag.

Alecsiu Fedorca,
secretar.

Dare de sémă.

Brașovul-vechi, 20 Iunie v.

Cu ocaziunea producțiunii și petrecerei, ce s'a dat în prima zi de Rosalii a. c. din partea tinerilor meseriași români din Brașovul-vechi, au suprasolvit următorii domni:

Ioan de Lemeny 2 fl. 40 cr., D-na E. Kertsch 1 fl., Teohar Alexi 60 cr., N. N. 1 fl. 20 cr., N. I. 40 cr., Constantin cav.

de Steriu 2 fl., Virgil Onițiu 1 fl., Ars. Vlaicu 2 fl., D-na Maria I. Munteanu 1 fl. 20 cr., Mihail Popovici 1 fl., N. N. 2 fl. 40 cr., N. N. 1 fl., N. N. 50 cr., N. N. 1 fl., N. N. 4) cr., D-na N. N. 30 cr., Prof. Făgărășeanu 1 fl., P. Dan 1 fl., Maximilian (comisar) 2 fl., Grădinar 1 fl. 40 cr., G. Rusu 1 fl., Brechner Adolf 1 fl. 40 cr., I. Maximilian paroch 1 fl. 40 cr., N. N. 40 cr., Teodor Moldovan 20 cr., Prof. Bogdan 40 cr., Fr. S. M. 60 cr., N. N. 30 cr. Suma 29 fl. 20 cr.

După subtragerea speselor, venitul curat, în sumă de 20 fl. a fost predat On. comitet parochial cu menirea de-a se întrebuința pentru procurarea clopotului necesar pentru s. biserică

Nicolae Balea.

Dumitru Jaliu.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei Cu 1 Iulie st. v. 1898

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 2 fl.
pe șese luni 1 fl.

Pentru România:

pe un an 8 franci.
pe șese luni 4 „

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei”

Concurs.

Despărțământul XXVI. al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, prin acesta deschide concurs la 4 premii de câte 15 fl. și anume:

Două premii pentru acei învățători din raionul despărțământului, cari se vor distinge prin formarea de coruri, fișă cu adulți, seu cu copii de școlă.

Două premii pentru acei indiviți din raionul despărțământului, cari se vor distinge prin pomărit, grădindrit și stupărit.

Petenții vor avé a-și așterne rugățile subscrisului director al despărțământului, instruate cu adeverința comitetului parochial, vidimată de protopopul respectiv, până la 15 Iulie st. n. 1898.

Premiile se vor împărți celor mai meritați în adunarea generală din 17 Iulie st. n. 1898 în Reghinul săsesc.

Din ședința comitetului despărțământului

Reghinul săsesc, 22 Iunie 1898.

Petru Uilăcanu,

director.

Iosif Popescu,

secretar.

bărbăteze și să le arête calea, ce poate duce la mântuire.

Oricare altul, afară de Șaguna, vedând în calea sa atâtea greutăți, s'ar fi oprit în loc și n'ar fi îndrăsnit să pășească înainte pe un drum așa de spinos și așa de greu de străbătut.

Dar' Șaguna nu era omul, care se plece capul așa de ușor. Dacă nu isbutia pe o cale, el încerca pe alta; dacă nu i-se deschidea o ușă, el bătea la alta, până când în sfârșit trebuia să reușească cu aceea, ce avea de gând.

El scia, că lucrurile mari, ca drepturile naționale și emanciparea și organizarea unei biserici, nu se dau numai așa de-a gata, ci trebuiesc câștigate cu multe ostenele, cu multe jertfe și lupte, și la aceste jertfe și lupte el era gata ori și când, când era convins, că vor fi spre binele și înaintarea poporului său și a bisericii sale.

Tot așa de mult trebuiesc admirate curajul și bărbăția, cu care Șaguna scia să pășească ori și când, când era vorba de interesele mari ale națiunii și ale bisericii.

tesc cu mirare de activitatea lui extraordinară, de chipul înțelept, în care scia să folosească timpul, făcându-și răgaz pentru toate și dând celor din jurul său cel mai strălucit exemplu de străduință și de esacitate.

În strinsă legătură cu activitatea fără preget a lui Șaguna stă stăruința de fer, ce a dovedit-o el în toate întreprinderile sale.

Probleme mărețe își pusese el la începutul archipăstoriei sale, dar pentru îndeplinirea acestor probleme trebuiau delăturate miș de pedeci, trebuiau învinse miș de greutate.

Ca să asigure o sorțe mai bună poporului său, el trebuia să lumineze pe cei neînțelegetori, să îmblandescă pe cei puternici, să înfrângă atacurile dușmanilor, pășind la timp potrivit cu fapta și cu cuvântul; ca să ridice biserica sa și s'o smulgă de sub stăpânirea străină, trebuia de asemenea să combată pe contrari, să informeze pe cei dela cărmă și în prima linie să reverse lumină acolo, unde până acum iusesse întunec, să unescă la un loc pe aceia, cari până acum trăiseră împrăsciați, să-i povățuască, să-i im-

O dramă în Chișinău.

Săptămâna trecută, în seara de Luni spre Marți o societate compusă din tot ce-i mai nobil în Basarabia, petrecea la „pavilionul clubului din Chișinău“.

Pe la 12 seara plăcă de acolo și se duce la restaurantul „otelului Londra“, unde au luat un cabinet pentru a-și continua petrecerea.

Nu trecu mult — și aud un sgomot la ușă. Chelnerul, care din întâmplare se găsea acolo, face cunoscut persoanei, care suna, că cabinetul este ocupat și deci nu-i este permis a intra, neavând legături amicale cu nici unul dintre cei din cabinet. Aceștia împinși de curiositatea, și mai mult de încăpățânarea lui Zazulin — căci așa se numea persoana, care bătea la ușă, — deschid ușa cabinetului, unde ei petreceau fără a supăra pe cine-va.

Găsindu-se în fața lui Zazulin o persoană necunoscută lor, îl întreabă cu ce drept vine el, ca să-i deranjeze, și astfel se începe o viie discuție cu el.

D-l Constantin Gusti, un bărbat dintr-o familie nobilă română, cunoscută atât în Rusia, cât și în România, îl poftescă într-un mod politicos, ca să iasă afară.

Drept răspuns însă, Zazulin scoate revolverul și trage, fără însă a-l nimeri. Atunci d-l C. Gusti, vădându-și viața în pericol și neavând nici un ajutor, căci totă compania dela primul foc de revolver s'a împărțiat în cotro a putut fiă care, s'a repețit asupra lui Zazulin, și trântindu-l jos, reușește să-l desarmeze.

Vădându-se scăpat de ucigaș și afară de ori-ce pericol, se duce și dă de veste la poliție, unde a lăsat și revolverul, pe care îl smulse din mâinile lui Zazulin.

După cât-va timp se întorce însoțit de un polițaiu (pristav) la fața locului, unde era să se întâmple nenorocirea, pentru redactarea procesului-verbal.

* * *

Pe când polițaiul lua interogatoriul chelnerilor, etă că reapare și Zazulin, așa de cunoscut locuitorilor din Chișinău. El se îndreptă spre Gusti cu o față prefăcută, cerându-i ertare. În acest timp polițaiul, în loc de a lua măsurile cuvenite, ca să pue mâna pe criminal, cu cel mai rece sânge continuă cu procesul-verbal, și rugând în același timp pe d-l Gusti, ca să-l erte. De ore-ce însă d-l Gusti a avut îndrăznăla a persista în hotărârea sa, Zazulin scoate din nou revolverul și trage, dăr ca prima dată nu nimeresc. Polițaiul, în loc de a pune mâna pe criminal, a tulit'o. D-l C. Gusti ne mai fiind în aceleași condițiuni ca întâia-dată, deorece îi separa o masă, și-a căutat scăparea în fugă. Dér n'apucă

să facă doi pași, și este atins drept în inimă de un glonț, care-i scurtă viața pentru totdeauna.

Ucigașul, după săvârșirea crimei, se îndreptă spre porța principală, ca să fugă. Însă aici năvălesc câțiva sergenți și vor să pue mâna pe el. Descarcă încă odată și rănesc pe un sergent și ast-fel și-a făcut drumul.

Vădându-se urmărit de un număr mai mare de sergenți, cari au sosit la alarma celor d'întăiu, și că nu-i chip de scăpare, își trage un glonț în cap, și-și curmă zilele.

Astfel a dispărut d-l Gusti, lăsând jalea în toți cari îl cunoscău. Măhnirea e cu atât mai mare, cu cât era posibilitatea de a putea fi sustras dela această nenorocire, decât polițaiul își îndeplinea datoria sa de apărător al siguranței publice; dică e cu atât mai mare, că și poliția cunoscău foarte bine pe Zazulin, căci nu acum pentru prima dată le dădea asemenea ocaziuni. Dér pe poliția din Rusia o interesază mai mult îndeplinirea formalităților.

Ori și cine își pôte închipui, dică corespondentul diarului „Evenimentul“, ce fel de om era Zazulin, decât 'i s'ar spune, că femeia ucigașului, când s'a informat, că bărbatul ei s'a sinucis, s'a bucurat, căci cu câte-va zile înainte trăsesse un foc de revolver și asupra ei.

Pe când totă opinia poporului împărțasesse la durerile familiei Gusti, foile rusesor, sub influența poliției, aruncă vina asupra ucisului!

P O V E Ţ E.

Scăparea animalelor de foc. La strigătul de: „foc de grajd, nu trebuie să ne perdem capul, ci să avem cât se pôte de multă prezentă de spirit, spre a ne ocupa cu sânge rece de scăparea animalelor de foc pe cât va mai fi încă posibil. Să nu strigăm în toate părțile, căci animalele speriate de hăcări, se spărie și mai tare.

Caii când e foc în grajd, e greu să-i scoți afară, căci se împotrivesc, dăr s'a constatat, că modul de ai face să iasă, este d'a pune iute șeua său hamurile pe ei și atunci numai decât îi poți scoate afară. Boii și vacile să se lege la ochi, ca să le trecă spaima, și apoi lesne se scot afară; ochii li-se pot astupa chiar cu o mână după noi. Pe porci însă numai cu de-asila îi poți scoate din grajd, apucându-i d'un picior și aruncându-i afară. Și cu oile procedul

e destul de greu. Pentru-ca să fiă mai docile în cas de foc, e bine să le dedăm cu lumina în timpul nopții și să le dăm d. e sarea de lins, noptea târziu. În cas de foc e bine să spargem zidul din partea unde e focul și să tragem berbecul cu d'asilă și apoi cu câinii să mănăm oile afară, iugrijind d'a închide alte uși, ca să nu între ér în grajd.

DIN POPOR.*Brósca.*

Pe când Iudeii prinseră pe Isus și-l duseră să-l răstignescă, Maica Domnului ne sciind unde 'l-au dus, îl căuta pretutindeni plângând.

Tot căutându-l ea să iuteli cu un cătel și-l întreabă: „Spune-mi dragă cățeluș, nu scii unde l-au dus Iudeii pe fiul meu, pe Isus? Cățelușul însă, deși bine scia, unde-i Isus, nu vrú să-i spue, ci dică, că el nu scie nimic.

Maica Domnului cunoscându-l, că minte, îl blăstemă așa: „Fiind-că tu scii unde-i Isus, dăr nu vrú să-mi spui, să n'ai în lume odihnă, cum n'am eu acum și să te hrănesci cu sfărmiturile, ce cad dela masa stăpânului t'eu“.

Și mergând mai încolo, Maica Domnului se întelni cu o pisică, pe care o întreabă: „Pisicuță, nu scii tu cumva, unde-i Isus, fiul meu?“

— „Nu sciu“, răspune pisica. Ér maica domnului cunoscându-o, că minte, o blăstemă: „Viclénă ești, viclénă să rămâi în veci și să te hrănesci cu șoreci și cu tot felul de spurcăciuni!“.

Și merse mai încolo. În drumul său, Maica Domnului se întelni cu o broscuță, pe care o întreabă: „Broscuță dragă, n'ai vădut unde 'l-au dus Iudeii pe fiul meu pe Isus?“

— „Ba am vădut Maică prea curată, am vădut; l'au dus în curte la Pilat și acum îl judecă. Mergi, căci pôte cu lacrimile tale de mamă îl poți scăpa!“

Vădând maica Domnului nevinovăția bróscei o binecuvântă așa: „Fiind-că ești atât de nevinovată și atât de bună, broscuță, să trăesci în toate apele cele curate și tu să le gusti mai întâi și apoi alții.“

Și se duse maica Domnului la Pilat, dăr fiind-că nu-l putú scăpa, se întorse plângând și din lacrimile

ei eșiau tot flori, pe cari noi le numim: „Jalele Maicii Domnului“.

Țiganul.

Mulți s'or fi întrebând, că de ce adecă Țiganul e tot de ris și tot fără omenie, chiar decât se întâmplă să fiă el mai bogat, încât și vorba dică că „Bani au toți Țiganii, dăr 's'alege cine are omenie“!

Unii răspund un fel, alții răspund altul, ér eu răspund așa, cum am audit'o pe mama:

După-ce Iudeii l'au dus pe Isus pe locul, care se numesc Golgota, erau gata să-l răstignescă. Dér nu aveau cuie, fiind-că nici un fierar nu voia să le facă cuie, pentru o trebă ca asta, de n'ar fi mai vădut bani în ochi

Atunci dică, că Țiganul să tocni cu Jidovii, să le facă el cuie; dăr pentru fiă-care cui să-i dea un argint.

Și au tocmit Iudeii patru cuie mari, pe cari Țiganul în scurt timp le-a făcut și încă nu numai patru, ci cincă, astfel el căpeta 5 arginți, cu cari se duse la marginea Ierusalimului, să-și facă o căscioră.

Iudeii răstigniră pe Isus cu patru cuie și mai rămase unul, pe care un soldat, ce era de pază și-l puse în vârful unui băț și-și făcu o sulită, cu care apoi îl impuse pe Isus în costă.

ÉR când l'a impune, Isus Christos a dis: „Blăstemă să fiă cel ce 'ți-a făcut cuiul din vârful sulitei, căci réu mă dore!“

Și apoi muri.

ÉR Țiganul de atunci e tot de ris ori unde merge și ori ce face, căci dora e blăstemat de însuși Isus Christos!

Ion a lui Urs.

MULTE ȘI DE TOTE.**Căderea Constantinopolului.**

Se dică, că pe la anul 1453 domnea împăratul Constantin Dragoses. Acest împărat era așa de fudul, încât intra călare în biserică și lua anafora cu sabia. Într'o zi, pe când frigeau trei pești pe malul mării, se arată de odată un ânger, care dică: C nstantine! Constantine! s'a sfârșit împărăția ta și de vrei să te scapi pe tine și Constantinopole ia această sabie de lemn. Împăratul necredincios dică: De n'aș puté

Nu avem, decât să ne cugetăm la pășirea sa rezolută și bărbătescă din a. 1848, când își puse în mai multe rânduri în primejdie chiar și viața sa; nu avem, decât să ne aducem aminte de luptele purtate pentru emanciparea bisericii sale cu patriarhul Raiacic și pe timpul absolutismului cu ministrul de culte Leo Thun, de luptele politice cu guvernatorul Ardélului Wohlgemuth și de ținuta sa energică și demnă în senatul imperial din a. 1860 și la dieta din Clușiu din a. 1865, și vom înțelege, ce caracter rezolut era Șaguna și cu câtă demnitate scia el să reprezenteze poporul său și biserica sa ori unde și față cu ori și cine.

Dar', ca să pôtă pași astfel, ca să-și pôtă ține sus fruntea față cu ori și cine și în ori și ce împrejurări, el trebuia să fiă tot-déuna conșcin de valórea sa, trebuia să aibă sub picioarele sale un pedestal puternic, pe care să se simtă sigur și de pe care să nu-l pôtă răsturna nimenea.

Pedestalul acesta l'a căutat Șaguna și l'a aflat în moralitate, care a fost temeliala întregii lui vieți.

„Și mi-s'a deschis ușa și am

fost ascultat“, dică densusul într'una din scrisorile sale, adresate ucenicului său, episcopul de astăzi al Caransebeșului, „căci moralul și sciința nu se pot ușor ignora său despretui“.

Sfinte sunt aceste cuvinte ale marelui Arhiepiscop și adevărul lor îl putem constata cu ori și ce ocaziune!

Omul moral, omul nepătat umblă cu fruntea ridicată și este în stare a sta față în față cu ori și cine, pe când cel imoral își simte singur pata imoralității sale și nu îndrănescce a pași cu bărbăție, temându-se, să nu i-se pună înaintea ochilor păcatele, de care s'a făcut vinovat.

Șaguna însă a trăit astfel, încât ori și cine, chiar și persoanele cele mai sus puse, trebuiau să caute cu respect în fața lui, să-l stimeze, să-l asculte, să-l admire chiar.

În ceea-ce privește sciința, pe care Șaguna o pune alături ca moralitatea, el s'a arătat tot-déuna un călduros adorator și cultivator al ei, convins fiind, că „podóbă de aur este învățătura și mărgăritar de preț mare.“)

De aceea în tot cursul vieții

*) Înțeleptul Sirach.

sale el n'a încetat nici-când a-și împodobi sufletul său cu podóbele sciinței, cetind și studiând până la adencă bătrânețe. Totodată, sciind ce preț are învățătura pentru ori și cine, el a îndemnat în ori-ce vreme pe preoții conduși de densusul, să caute a se lumina însuși și apoi să împărtășie fără preget lumina și învățătura în mijlocul poporenilor îndemnați îngrijirii lor.

„Dară, ca să nu las neîntrebunțat nici un prilej, prin care s'ar puté folosi atât preoțimea, cât și întreg poporul nostru“, dică densusul într'un circular al său din 1848, „pentru aceea, sciind eu, ce lipsă mare are poporul nostru de a căpeta învățătura, de a se desăvârși și a se lumina, poftesc pe întréga mie iubită preoțime, ca să se nevoiască a întocmi și a spune cuvântări bisericesci, adecă a învăța și a lumina pe poporeni noștri. Pôte fi, că se vor afla unii dintre preoți, cari imi vor dică aici, cum-că pentru întocmirea și învățarea cuvântărilor bisericesci n'au vreme, siliți fiind a-și agonisi pânea cea de tóte zilele cu sudórea feței lor. Însă nu așa, iubitorilor mei împreună slujitorii, nu așa!, pentru-că și sfântul apostol Pavel a

lucrat cu mâinile sale și totuși a și binevestit“.

O altă însușire caracteristică a lui Șaguna și totodată unul din mijlocele, de care nu puțin s'a ajutat el la realizarea planurilor sale, a fost *înțeleptă lui chivernisire în cele materiale.*

Decă Șaguna ar fi fost un om nesocotit și risipitor, n'ar fi fost în stare nici să facă în viață numărósele bunătăți, pe care le-a făcut, nici să lase la mórtea sa pe séma bisericeii și națiunii sale sute de mii de florini, după cum a lăsat prin nobilul său testament. —

Activitatea, stăruința, curajul și rezoluțiunea bărbătescă, basate pe viață morală și pe iubire de sciință, economia în cele materiale au fost așa-dară vrăjile, pe care le-a folosit Șaguna, ca să-și aducă la îndeplinire mărețele sale planuri; ele, ajutate de înțelepciunea și de prevederea sa caracteristică au fost isvórele, din care au eșit lucrările sale neperitoare, menite pentru binele și înaintarea poporului nostru.

Aceste însușiri caracteristice ale lui Șaguna au fost încoronate de alte două podóbe, semnele cele mai alese ale ómenilor mari și nobili: de *bunătatea inimii sale și de modestia*

să soap împărăția mea cu sabia această a mea, dăr cu sabia ta de lemn ce voui face? Ângerul ridicându-se dîse: Ca probă, că spun adevărat, pescii cei de pe grătar, fripți pe jumătate vor sări în apă, și când se va prinde acei pesci, Constantinopole se va lua înapoi. Nu isprăvi vorba și pescii săriră în apă. A doua zi în zori Dragosul mōre în luptă, ăr Constantinopole e al Turcilor.

(„F. p. totu“).

O bandă de tâlhari.

O bandă de tâlhari, compusă de peste 60 indiviđi, s'a organizat în județul Covurluiu (România), ducend terōrea peste tot, cum anunță ăiarul „Galații“.

Nimeni nu pōte s'ă-ș dea sēma cum s'a putut forma această bandă numărōsă și mai puțin încă de unde și-au procurat atăția cai și atătea arme. Aprōpe toți sunt înarmați cu pusei de precisiune sistem Peabody, cu pumnale și cu iatagane. Tot ce se șoie, e că această bandă de ōmeni înfricoșători s'a format în pădurile dintre Berestii și Docăneasa.

Banda s'a ivit dintăiu în pădurea Mogoș, în apropiere de Tergu-Foltești. Aredașul moșiei Foltești, căpētând vestea despre ivirea bandei, se puse în fruntea unei cete de vre o sută de sătenți, în frunte cu Stoicescu, primarul comunei Foltești, și cu toți intrară în pădure spre a prinde pe tâlhari.

Nu umblară mult timp în pădure, și de odată poterași auđiră din tōte părțile fluerături. La început nu vedură pe nimeni, dăr în curēnd tâlharii se arătară. Cu o stratagemă dibace, tâlharii înconjurară pe poterași și luand pușca la ochi, îi amenințară cu impușcarea la cea mai mică mișcare de rezistență.

Dăr poterași nu se lăsară să fiă intimidati de această amenințare, ci făcend us de arme, cercară a sparge rēndurile tâlharilor și să prindă pe câți vor putē. Tâlharii, vedēndu-se atacați cu arme, rēspunseră și ei prin impușcături. O luptă îngrozitoare se încinse atunci între poterași și bandiți. Tōtă pădurea rēsună de detunăturile focurilor, parcă ar fi fost un adevărat rēșboiu.

Cu tōtă vitejia poterașilor, tâlharii în cele din urmă i-au biruit, mulțumită pozițiunilor, pe cari le ocupau și a armelor de precisiune cu cari sunt înarmați.

Primarul Folteștilor, d. Stoicescu, precum și alți ōmeni au fost prinși apoi de tâlhari și bătūți cu cruđime. La toți câți erau călări, tâlharii le au luat caii, prădāndu-i în același timp de tot ce aveau asupra lor. După aceea tâlharii au pornit la Puțichioaia.

D. Costică Vasiliu, scăpat din mână tâlharilor, s'a dus la Galați, raportānd pre-

fecturei cele întēplate și dānd amēnunțe asupra bandei, asupra modului cum a fost atacat, asupra luptei ce a avut loc între poterași din Foltești și tâlhari și asupra direcțiunei ce a apucat banda. Tōtă lumea din Galați, aflānd cele petrecute, a rēmas incremenită, căoi din vremurile bătrānilor nu s'a mai pomenit în județ existența unei bande atāt de numărōse și atāt de bine echipate și înarmată cu arme de rēșboiu.

Prefectul județului Covurluiu a trimis spre Puțichioaia, cu un tren special, cinci ofițeri și un detașament intreg de gendarmi rurali, în frunte cu maiorul Brătianu, spre a cerceta urmele bandiților și a-i prinde. S'a mai pornit apoi pe teatrul de operațiune al bandiților un pluton de soldați călări. De altă parte s'a ordonat concentrarea gendarmilor din tērgurile Pechea și Bojor, cari dimpreună cu sub-prefecții respectivi și cu primarii din împrejurimii s'au pus în urmărirea bandiților.

Când poterași s'au întors bătūți de tâlhari și s'a făcut apel nominal, s'a constat, că trei lipseso. Organizāndu-se o nouă poteră, s'a început cercetarea locului unde a fost lupta și cei trei poterași au fost găsiți morți.

Nouēle puteri formate sunt în urmărirea tâlharilor.

„ALBINA“ institut de credit și de economii. Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna lui Iunie 1898.

Intrate:

Numērar cu 1 Iunie 1898	fl.	8,100.89
Depuneri spre fructificare	„	147,402.17
Cambii rēscumpărate	„	200,793.26
Conturi curente	„	27,726.33
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„	14,029.90
Imprumuturi pe produse	„	1,000.—
Monetă	„	12,688.19
Comisiuni, Cupōne și Efecte	„	16,926.78
Banci	„	140,307.07
Interese și provisiuni	„	18,819.39
Diverse	„	2,690.17
	fl.	590,484.15

Esute:

Depuneri spre fructificare	fl.	116,309.55
Cambii escomptate	„	196,241.47
Conto curent	„	3,793.78
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„	32,965.—
Monetă	„	15,496.78
Comisiuni, Cupōne și Efecte	„	43,667.30
Interese și provisiuni	„	1,354.79
Spese și salare	„	1,451.02
Banci	„	163,771.57
Diverse	„	1,796.02
Numērar cu 30 Iunie 1898	„	14,636.87
	fl.	590,484.15

V. Bologa m. p. dirigent. N. P. Petrescu m. p. adjunct. R. Ardelea m. p. contabil.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.
Din 1 Iulie st. n. 1898

Mēsură sēu greutatea	Calitatea.	Valuta austr.	
		fl.	cr.
1 H. L.	Grāul cel mai frumos	9	—
„	Grāu mijlociu	8	70
„	Grāu mai slab	8	20
„	Grāu mestecat	5	70
„	Sēcară frumosă	7	—
„	Sēcară mijlociă	6	20
„	Orz frumos	5	10
„	Orz mijlociu	4	80
„	Ovēs frumos	3	60
„	Ovēs mijlociu	3	30
„	Cucuruz	4	10
„	Mālaiu	3	80
„	Mazāre	8	70
„	Linte	10	50
„	Fasole	5	70
„	Sēmēnță de in	9	—
„	Sēmēnță de cânepă	4	—
„	Cartofi	1	60
„	Mazriche	—	—
1 kilō	Carne de vită	—	49
„	Carne de porc	—	57
„	Carne de berbec	—	36
100 kil.	Sēu de vită prospēt	20	—
„	Sēu de vită topit	32	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Iulie 1898.

Renta ung. de aur 4%	121.15
Renta de corōne ung. 4%	98.95
Impr. cail. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.20
Impr. cail. fer. ung. în argint 4 7/8%	100.10
Oblig. cail. fer. ung. de est. I. emis.	121.—
Bonuri rurale ungare 4%	96.60
Bonuri rurale croate-slavone	97.50
Impr. ung. cu premii	157.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.75
Renta de argint austr.	101.60
Renta de hārtie austr.	101.40
Renta de aur austr.	121.30
Losuri din 1860.	141.—
Acții de-ale Bāncei austro-ungarē	907.—
Acții de-ale Bāncei ung. de credit.	359.—
Acții de-ale Bāncei austr. de credit.	359.—
Napoleondori	9.52
Mārci imperiale germane	58.50
London vista	119.50
Paris vista	47.52 1/2
Rente de corōne austr. 4%	100.75
Note italiene	44.35

Cursul pieței Brașov.

Din 1 Iulie 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.47	Vēnd.	9.49
Argint român. Cump.	9.43	Vēnd.	9.45
Napoleond'ori. Cump.	9.50	Vēnd.	9.52
Galbeni Cump.	5.60	Vēnd.	5.63
Ruble Rusești Cump.	127.—	Vēnd.	128.—
Mārci germane Cump.	58.50	Vēnd.	58.70
Lire turcești Cump.	10.70	Vēnd.	10.75
Soris. fonc. Albina 5%	101.—	Vēnd.	102.—

Dr. Sterie N. Ciurcu.

IX Pelikangasse — Nr. 10, Viena.

Consultații cu celebritățile medicale și cu specialiști dela facultatea de medicină din Viena.

Medic român în Karlsbad.

Medic universal

Dr. Romulus L. Crăciunu

Medic clinic în spitalul univers imp. reg. din Viena (clinica D-lui consilier de curte Prof. Neusser). Specialist pentru morburile interne. Medic al asociațiunei pentru îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: Majestatea Sa împēratul etc. etc.

Ord. din 1 April până în 1 Octomvre dela ōrele 6—9 a. m. și 3—5 p. m. în Muhlbadgasse casa „Schwarzes Ross“ 29.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Avis.

Subsemnata administrațiune aduce la cunoscința P. T. public, cumcă băile reci și dușuri, i stau la dispozițiā în fiā-care ăi dela 9—12 și dela 2—7 ōre afară de Lunea, în care ăi damele nu vor putē folosi băile reci.

Administrațiunea băilor de puțină și vapor a Eforiei școlilor rom.

290. 1—5.

Pentru sezonul de călătorie!

Cu această se aduce la cunoscința publică, că biroul orașenesc pentru vēnderea biletelor de călătorii pe căile ferate reg. ung. în Brașov, eliberēză caiete cu bilete de călătorie combinate tour și retour, cu prețuri scăđute pentru Austria, Germania, Tērile de jos, Belgia, Elveția, Italia și România valabile 60 de ăile, pentru a se folosi ori și ca tren, precum și vapōre pe Dunāre, Elba, Rhinn, Bodensee etc.

Călătorii cu astfel de bilete pot intrerupe călătorii după plăcere la ori și ce stațiune în Austria și străinătate. Se recomandă aceste bilete ca foarte practice pentru călătorii de stadii, băi și afaceri de ōre-ce pe lângă prețuri mai eftine, călătorul este dispensat de grija procurării de bilete pe la stațiunile cailor ferate. Comande sunt a-se adresa la subscrisul Birou de bilete de călătorie, unde se pot lua și informații detaliate cu privire la călătorii, atāt verbal, cât și prin corespondență, contra unei mărci postale pentru rēspuns.

H. ARONSOHN & C-ie.

Proprietarul Biroului orașenesc pentru bilete de călătorie.

191. 1—1.

sa, pe lângă tōte meritele, ce și le căștigase.

Bunătatea inimei sale a dovedit-o Șaguna în întregă viața sa. Nicī un lipsit nu s'a depārtat dela dēnsul nemāngāiat; nimenea din cei ce i-au cerut sfatul, n'a fost respins sēu trecut cu vederea; nimenea din cei ce i-au făcut până și cel mai mic serviciu, n'a rēmas nerēsplătit. Dovada cea mai limpede însă de sufletul sēu cel bun și nobil este testamentul sēu, în care și-a adus aminte de toți aceia, pe cari i-a iubit în viața sa, și în prima linie de poporul și de biserica sa, căroră și-a închinat Șaguna întregă existența sa pe acest pământ.

Afară de aceea testamentul acesta este în același timp o vie dovadă de smerenia sa, o însușire, pe care mulți din nepricepere au denegat-o marelui Arhieru, cātă vreme a fost în viață. Mulți îl țineau pe Șaguna odinōră de om dispus spre volnicie, de om, care voiesce să stăpānescă nețermurit asupra altora.

Dar' momentele cele mai însemnate din viața lui dovedesc tocmai contrarul.

Au nu a fost el acela, care după ce a înființat cu atătea trude și cu

atătea jertfe Metropolia gr. or. a Romānilor din Ardél și din Tēra un-gurēscă, a depus de bună voie cărma acestei metropoli în mânăle credincioșilor sēi, rostind memorabilele cuvinte: „Dară astăđi, când ți-a venit ție, noule Ierusalime, érăși lumina, și mărirea Domnului pentru tine a rēsărit, — depun cu desăvērșită odihnă sufletescă tōtă competența legislativă și administrativă a bisericei nōstre națiōnale în mânăle congregesului present și ale celor viitoare congreges“. Și mai încolo: „De astăđi încolo depun și responsabilitatea pentru ulterioara sōrte a bisericei în mânăle acestui congres și celor viitoare, și mē māngāiū, căci cutez să ăic, că nu în deșert am alergat, nicī în deșert m'am ostenit...?“

Au nu el s'a retras în liniștea dela Rēsinarī în a. 1871, când o întregă națiune plină de recunoscință își trimisese reprezentanții sēi la Sibiu, ca să serbeze jubileul de 25 ani dela venirea lui în Ardél?

Au nu tot în satul acesta a dispus el să fiă înmormēntat, cu un singur preot, fără predicī și fără pompa, ce s'ar fi cuvenit unui bărbat ca dēnsul?... Nu sunt tōte acestea cele mai

evidente dovedēi, că inima lui Șaguna era cucernică, că modestia și stăpānirea de sine, această flōre, care a lipsit multora din bărbații numiți mari de alte nēmuri, a înflorit tōdeuna în sufletul sēu nobil în tōtă puterea cuvēntului? —

Ētă, domnilor și fraților, tabloul ce ni-l înfățișēză viēta sufletescă a lui Șaguna, ētă însușirile, ce'l caracterisēză, ētă esemplul, ce ni-l dă el prin modul, în care a trăit.

Și dēcă voim, să ne facem vrednicī de bunătățile, ce ni le-a făcut, cātă vreme a trăit între noi, și pe care ni le-a lāsāt ca moștenire; dēcă voim să venerăm în adevēr memoria lui, n'avem decāt să căutăm a imita și noi acest esemplu.

Va ăice însă cine-va, că ōmeni ca Șaguna nu se nasc în fiā-care ăi, că cei mai mulți dintre noi nicī pe departe nu suntem în stare a ne apropia de dēnsul în ceea ce privește însușirile nōstre sufletesci, și prin urmare, că încercarea de a'l imita ar fi zadarnică și s'ar sfirși cu constatarea neputinței nōstre.

Dēcă însă în tōte privințele nu suntem în stare a urma esemplul marelui Arhieru rēposat acum 25 ani, să căutăm cel puțin a călca pe

urmele lui în unele din ele, ca astfel să ne putem și noi bucura odinōră cel puțin de o părțică din nemurirea lui.

Chiar și Asociațiunea nōstră și despărțemintele ei, sēu mai bine ăis, membri, cari alcătuesc această societate și ramurile ei, pot lua pildă dela dēnsul în lucrările lor.

Dēcă vom fi conduși de iubirea de nēm și de lege; dacă vom întrebuinta tōte puterile nōstre spre ajungerea mărețelor scopuri ale Asociațiunei; dēcă vom fi activi și stăruitori, dēcă vom cultiva pururea știința și vom respecta legile moralității dacă vom conlucra tōt-deuna în înțelegere frățescă și în armonie, dēcă vom chivernisi bine avutul nostru, ca astfel să fim în stare a jertfi la cas de lipsă și pentru binele comun, — dēcă vom urma astfel, avēnd înaintea ochilor nōstri esemplul marelui Arhieru și Metropolit Andreiu Șaguna, atunci putem fi siguri de reușita lucrărilor nōstre, cu tōte-că mijlocele, de care dispunem de-ocamdată, sunt încă neînsemnate.

Voință tare însă, activitate neobosită, și tōte sunt cu puțință!

Andreiu Bărseanu.

**Marele Hotel
Predeal**

Situat Vis-à-vis de Gară
deschis
sub direcțiunea proprietarului
T. I. TEODORESCU,
Restaurant de I-ul rang.
— Beuturi escelente. —
Arangiamet cu ziua și cu luna.
— Prețuri convenabile. —
2824 80.

De vândare

Pe Curmătură, Nr. 24, se
află de vândare din mână liberă
o casă bună de piatră cu 2 odăi,
cuhă, pivniță boltită și cu grădină.
Informațiuni mai de aproape se
pot lua la Administrația foie noastre.
2893,8 - 3.

A V I S!

Am onôrea a atrage atențiunea
On. public asupra
STABILIMENTULUI
de spălat și curățit
care l'am mărit cu lucrătorii, cari au
făcut praxă în Viena.
Obiectele ce mi se dau spre
curățire, le spăl după metoda casni-
că, nu cu perii.
Recomand și curățirea pe cale
chemică, precum și scrobitul de
perdele.
Rugându-me de o cercetare nu-
măroșe, sunt cu tătă stima:
4--3.280.
S. Grün,
Brașov. Strada nouă de sus Nr. 23.

APE MINERALE au sosit
prospete și se capătă în
tôte farmaciile din Brașov cu
prețuri ieftine.

Provisiune mare
se dă **AGENTILOR** soliși
și harnici, cari doresc a se ocupa cu
vândarea de **iosuri** permise du-
pă lege în rate lunare, pentru o cassă ma-
re de bancă (societate pe acții).
Oferte a se adresa la
Bernhard Eckstein anonc. exp.
3--5.273. **Budapest, Badgasse 4.**

KAMGARN NEGRU.

Costume pentru bărbați
din lână curată, cu garanție, asortiment bogat,
esecutare cu gust, cu prețurile fabricii reco-
mandă
ADOLF F. MAZANEK
deposit principal al fabricii de postav din
Timiș.
9--20 **Strada Hirscher Nr. 20.**
La cerere se trimite mostre gratis și franco.

— Prețuri ieftine ale fabricii. —

ADOLF TRNYAK

Deposit de mașini
de cusut și biciclete

Brașov, Strada Porții Nr. 50.

Atelier propriu pentru reparaturi.
Representant general al renumitei fabricii de pri-
ma clasă de armă **Steya** pentru biciclete **Hellas.**
Marcă englesă. — Marfă reală. — Prețuri ieftine.

Am onôre a aduce la cunoscința On. public, că cu înce-
pere de **Duminică 26 Iunie a. c. vine la vândare în**
Restaurația mea din Târgul boilor Nr. 2

Bere originală de Steinbruch
prima calitate, păharu (3 deci) **cu 8 cr.**
Mă mulțumesc cu profit mic, numai se mulțumesc ôspeți
mei numeroși. — Prețurile mâncărilor tot acelea.
Mulțumind pentru încrederea ce am avut până acuma, rog
și de aci înainte se fiu onorat cu o cercetare numărôsă.
Cu tătă stima:
Georg Gabel
2 Târgul boilor. — Strada Porții 2.

Fondat în 1877.

Deschidere de magazin.

Renumitul mare deposit de încălțăminte
de fabrică, patentat al lui
S. E. & H. MICHELSTÄDTER
din Viena.

Vinde cu prețurile originale ale fa-
bricii tot felul de ghete pentru bărbați,
femei și copii.
Prețul original al fie-carei părechii este însem-
nat pe talpa.
— **Reparaturi se efectuează ieftin.** —
Conducătorul magazinului:
Iosif Stauber.

Strada Porții Nr. 16 (Hotel Baros).

„ARIEȘANA“
Institut de credit și economii, societate pe acții,
înființată de 11 ani.
în Turda (Torda), comitatul Turda-Arieș (Aranyostorda).

1. **Primesce depunerii spre fructificare**, atât dela particulari,
cât și dela corporațiunii cu 6%, decât banii depuși nu se scot în timp de
un an, séu în timp și mai îndelungat, solvind în casul acesta institutul și
darea erarială după depunerii. Pentru depunerile făcute în timp mai scurt
séu nedeterminat încă se dau 6%, dér darea erarială are sé o solvescă
deponentul.
2. Depunerii până la suma de 100 fl. se pot ridica ori-când. Sume mai
marî sunt de a se însinua spre abdicere prealabil și anumit, sume: dela
100 până la 500 fl. cu 15 zile, dela 500 până la 1000 fl. cu 30 zile, și
dela 1000 până la 2000 fl. cu 45 zile înainte. Permițând starea casei, de-
punerile se răsplătesc îndată și fără abdicere. Depunerii și ridicării se pot
face și prin postă și se resolvă cu reintôrcerea ei.
3. **Acordă credit** pe lângă cambii și obligațiunii cu caventi.
4. **Dă împrumuturi** pe lângă siguranță ipototecară și pe efecte.
5. **Acordă credite fixe** pe lângă intabulare pe realități și case.
6. **Și cumpără** spre scopul plasării efecte publice, pe cari în cas
de lipsă le pôte lombarda.

Turda, in 21 Aprilie 1898. 236,8--10.
In numele direcțiunii:
Iuliu Bardosy, președinte. **Ioan Mesaroș**, v.-președinte.

Tipografia de typuri veritabile de cauciuc în
tôte limbile și tătă mărimea
precum și Stampiglii și sigile se pot comanda direct
dela fabricantul **J. LEWIN**, fabrica de stam-
piglii și typuri
Wien, Adlergasse Nr. 14, u. Telefon Nr. 12179.

Practice pentru cadourii ocazionale și de sêrbători

O tipografie de mână completă, cu razim patent, clește și vâpsela
(pasta) permanentă, pentru efectuarea de tipărituri diferite:
bilete de vizită, adrese, cuverte, circulare etc. se vând cu

80	Tipuri . . .	fl. 1.20 cr.
130	" . . .	2. — "
190	" . . .	2.50 "
225	" . . .	3. — "
320	" . . .	3.75 "
400	" . . .	4.50 "

In cas de nu convine primesc retour.
— Agenți se caută — Prețuri curente gratis și franco. —